Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consilium Si Eugenius papa potest facere duos episcopos in una dioecesi

Andreas <Barbatius>

[Straßburg], 1490

urn:nbn:de:bsz:31-115471

Visual Library

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Ef.
42 A 1400 RH
WR 416
H. 2452
G. W. 3349

Thome D Aucupary p Lau
& petre Licen | Anno
Christi M D XX
Mensis Junii

Ef

Hoc in Libro Sequentia Con
tinentur

1 Flores Ultimarum Voluntatum D Rolandi bononien.
2 Dialogus Libertatis Ecclesiastice Defensorius
3 Compendium Henrici de Piro De Censibus
redditibus Seu Pensionibus sub titulo re
emptionis an Liciti sint vel illiciti
4 Tractatus Copule et Consummationis secundum
Bartholum
5 Tractatus de hys qui ad Ecclesias Confugiunt et
de Iudicibus qui in certa Civiles vel crimi
nales causas Tractant
6 Consilium D. Andree barbacy siculi ordinem
fratrum Minorum editum an due capita in
Uno ordine papa facere possit et alia eadem

WR 466

Cõſumatiſſimi ac eminẽtiſſimi An

dree barbacij Siculi vtriuſqꝫ iuris monarche Cõſiliũ diuo
ordini fratruz minorum editum miranda induſtria in origine
noue ꝑlis fratrũ de obſeruantia dictoꝝ. Si Eugenius papa
poteſt facere duos epiſcopos in vna dioceſi aut duo capita
in vno ordine ſancti frãciſci. et de clauſula ꝓprio motu et ex
certa ſcia. et quid papa facere poſſit ſine cetu reuerendiſſi-
moꝝ dominorum Cardinalium

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Caſus conſilij

Vtrum papa poſſit ponere duos epiſ
copos in vno epiſcopatu. Et duos generales miniſtros in re
gula Beati frāciſci et d̃ auctoritate pape ſiue Reuerendiſſimis
cardinalibus. Et de virtute clauſule motu ꝓprio Et ex certa
ſcientia Et de regula beati franciſci Et an contra eam poſſit
papa diſponere Et an poſſit facere ardua vel legem genera' ē
ſuꝑ ſtatu eccleſie ſine conſilio cardinalium Et quomodo etiā
probetur negatiua Et an teſtis poſſit non recordari de loco
et tempore ⁊ ꝓpter hoc excuſetur.

Exordium proteſtacionis

Lementiſſimū Omnipotētem
deum Et pijſſimuz ſaluatorem Jheſuz xpm de
cuius plenitudine ſecūduz apoſtoluz omnes ac
cipimꝰ et qui illuminat omnem hominē venien
tem in hunc mundum ex corde et animo Huic
cōſultacioni inuoco. Vt ſua ſolita benignitate veritatē huiꝰ
ardue heſitatiōis ponat in ore meo Res enī ipſiꝰ immortalis
dei agit nō enī iſta decent humerꝭ geſtamina meis. nec eſt mei
farrago libelli Quare pater reuerēdiſſime et domīe dn̄e gene-
ralis miniſter ſacri ordinis minoꝝ viſis litteris tue ſapiētiſſīe
pr̄nitatꝭ Et puncto mihi trāſmiſſo expaui ⁊ viribꝫ oībꝫ contre
miſcēs cū lacrimis et tremore cordis os apio qꝛ ſcriptū eſt. tu
q̄s ē qui ſentēcias meas enarras. Vnde venit mihi in mētem
illud ꝙ legimꝰ Jheremiā ꝓphetam ſūmo rex omniū opifici re
ſpondiſſe ha ha dn̄e neſcio loq̄. qꝛ puer ego ſuz. Sz dum mēte
cōcepiſſē illnd ꝙ preclare ſcriptuz eſt in .l. ii. C. de dedi. liber.
toll. in ꝓ. veritatē enī colimꝰ. nō erubeſcaz in medium afferre
illud ꝙ in hac re deus ipſe. ingenium. ars. aut ſtudium mihi

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſubminiſtrabit fretus exemplo yſaie ꝓphete clariſſimi quem ſcripta ſacra omnia ferunt ſe ſponte incōprehenſibili deo reſpōdiſſe domīe mitte aliū ꝙ eū dñs pecijt alter expauit. nō tamē a diuerſo dilectionis fonte ꝓceſſit. proteſtor tamen In principio medio et fine tenere illud ꝙ ſacro ſancta ro. eccleſia fatetur et corpalis in orbe deus calixt⁹ tercius qui iura omnia pontificia ⁊ ciuilia pro imortali ſua ſapientia notiſſima ſemꝑ habuit et diuinus ille ſenat⁹ colendiſſimoꝝ dominoꝝ cardinaliū decidunt ⁊ terminabunt Amen.

Eugenium pontificē bullam potuiſſe ac debuiſſe concedere oſtenditur orrō prima

Et quia ariſtotiles philoſophoꝝ antiſtes diuina pene voce depinxit oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcūt. li. j. §. Videamus itaqꝫ. ff. de hijs qui ſunt ſui vel ali. iur. ideo afferam in medium quoſqꝫ ingentiſſimi ſpiritus doctos infauorem deuotiſſimorum virorū fratrum de obſeruancia qui omni ſūt ſanctimonia pleniſſimi Et primo videtur ꝙ obſeruāde memorie dominus Eugeni⁹ pontifex roman⁹ potuerit et debuerit cōcedere bullam ꝙ ſic oſtendo propter vnūquodqꝫ tale et illud magis vt habetur inprimo poſterioꝝ Nam ſi de quo minus videtur in eſſe ineſt. ergo et de quo magis. xxxviij. di. ſi in laicis xiij. q. ij. c. non exiſtimemus gl. in. c. cum in cunctis de elec. auc. multo magis. C. de ſacro ſanc eccl. Cum ergo papa poſſit apponere capita duo in vno epiſcopatu quod minus videtur ineſſe Ergo multo forcius potuit apponere duo capita in regula beati. Franciſci. ſunt enī epiſcopi maioris prominencie quā fuerit Beatus Franciſcus. vt ꝓbat text⁹ in cle. Si quis ſuadente de pen. ꝟ. epiſcopi enim dicuntur ſanctiſſimi criſti legati exiſtunt ſpirituales ſunt patres noſtriqꝫ fratres et coepiſcopi columne eccleſie cōprobantur. ij. q. vij. c. accuſatio volunt

ſpe in.n. de.le.§.i.ꝟ.lxxix. allegat.c. mulierem.xxx.q.v. ſed
elegantioꝛ tex.eſt in.d.cle.ſi quis ſuadente: dicuntur etiam ec
cleſie fundamenta Unde ꝓpheta clariſſimus pſalmo.lxxxvj.
Dixit Fundamenta eiꝰ in montibꝫ ſanctis Montes ſancti fu
erunt apoſtoli vt in.c. Fundamenta de elec.li.vj.quoꝝ apo-
ſtoloꝛuꝫ loco ſucceſſerũt epiſcopi vt in.c.in nouo xxj.de. Sꝫ
papa appoſuit duo capita in vno epiſcopatu et potuit facere
⁊ debuit vt eſt textꝰ apertus vij.q.§.Hunc eciaꝫ Beatꝰ Au-
guſtinus epiſcopo ſuo nõ defuncto ſed ſenectute grauato ca-
thedram epiſcopaleꝫ ſuſcepit ⁊ in.c.nõ.aut ea.cau.⁊ queſtiõe
dixit textus gratulañ. Non tantũ ꝙ auguſtinus epiſcopatum
acceperit.ſed ꝙ hanc curam dei gratia meruerit. Ita cõſecra-
tus eſt vt non ſuccederet in cathedram epiſcopo. ſed accede-
ret nã incolumi valerio hipoueñ eccleſie epiſcopo coepiſcopꝰ
auguſtinus eſt. Et in §.ſequenti dicitur hoc idem ꝓbatur auc-
toritate gregorij pape qui armeñ epiſcopo. doloꝛe capitis la
boꝛanti alteruꝫ ſubꝛogauit Ita ſcribitur in regiſtro ſuo capi-
tulo.ccxxxviij. Et ſic appet ꝙ in vno epiſcopatu apponit duo
capita. Et ſic duos epiſcopos et etiaꝫ duos epiſcopatꝰ conce
dit vni epiſcopo ita vt ſit epiſcopꝰ vtriuſqꝫ vt in.c.relato.xxj
q.j.qñqꝫ vnit duos epiſcopatus.quandoqꝫ diuidit vnum in
plures. vt in.c. ⁊ tempoꝛis.xvj.q.j.c.ſicut vnire de exceſſu
pꝛela. Et ſic papa poteſt facere contra ſtatutuꝫ et oꝛdinationẽ
concilij.et Beati petri apoſtoli qui pꝛecepit vt in ſingulis ciui
tatibꝫ ſinguli et non plures epiſcopi ponerentur. Et narrat
Beatus clemens in.c. In illis.lxxx.di.et anacletus papa vt
apparet in.c.ij.ea.di.et faciat ad hoc auctoꝛitas gregoꝛij in.c.
ſingula.lxix.di.vbi dicit ꝙ ſicut indecoꝛum eſt in coꝛpoꝛe hu-
mano vt alterum mẽbꝛum alterius fungatur officio ita noxiũ
ſimulqꝫ turpiſſimuꝫ eſt ſi ſingula rerum miniſteria ꝑſonis to-
tidem nõ fuerint diſtributa.⁊ tamen nos videmꝰ ꝙ papa po-
teſt ꝯtrium ſtatuere vt in Juribꝫ pꝛealle.

Obiectio ad rationem

Et ſi quiſpiam dixerit amice iſtud eſt impoſſibile licet eniꝫ de-
us ſubegerit pape leges canonicas vt ſuis legibus eſſet ſub-
dita omnis creatura vt dixit Innocencius in capitulo primo
de conſtituti. tamen ſibi non ſubegit iura naturalia. non enim
poteſt mutare ius naturale inſtitu. de iure naturali. §. Sed
naturalia. l. eos. l. legatū. ff. de. capi. dimi. Sꝫ facere duo ca-
pita eſt contra ius naturale. ē eni mōſtrū quod ius naturale
abhorret. Natura enī ſemꝑ nititur producere quod bonū eſt
vt in c. quoniā mulieriſ ꝫ de. offi. ordi. § ꝛc.

Obiectionis ratio euellitur

Ego reſpondeo ad hoc et allego gloſam in indiuiduo. in. d. c
non autem. vij. q. j. in glo. fi. que dicit ꝙ Auguſtinus in admi-
niſtratione fuit miniſter. xl. di. c. Ante omnia quia in tali caſu
neceſſitatis vnus epiſcopus erit vicarius alteri⁹ ne ſit ibi mō-
ſtrum habens duo capita. Ita ibi dicit ſingularis gloſa. Nō
in ꝓpoſito huius heſitationis minoris potentie eſt regula Be-
ati Franciſci quaꝫ ſit ſtatus epiſcopalis q̇ ſucceſſit loco apo-
ſtolorꝫ vt eſt dictuꝫ Et tamen papa poteſt ponere duos epiſ-
copos in eodeꝫ epiſcopatu. ergo multoforcius poterit appo-
nere duos generales miniſtros et ſic duo capita. non tamen
ſtabunt vt duo capita ſed vnum erit caput principale et alter
erit vicarius alterius Et ſic ceſſabit vicium contra ius natu-
rale Dominus Eugenius ita fecit in dicta bulla ſua fecit vica-
rium generalem ꝛ ſic poſito ꝙ iſte vicarius ſit caput ipſorum
fratrum de obſeruantia non tamen ſtat vt generalis miniſter
et ſit vt caput. ſed ſtat vt vicarius et ita cantat bulla predicta
Ubi ſunt ergo ex graui ſenectute epiſcopi inualidi vel nō ido-
nei papa ponit alium epiſcopum qui accedit et nō ſuccedit et
ſic ex cauſa hoc facit. Eodem modo fecit papa Eugenius de-
cernendo vicarium generaleꝫ ex cauſis expreſſis in dicta bul-
la. Ergo ex hoc capite apparet quod valuerit talis electio cuꝫ
papa potuerit hoc facere et etiaꝫ debuerit propter cauſas vr-
gentes expreſſas in dicta bulla de quibus dicam inferius. Li-

cet enim non poſſit compelli ſuperior ad diſpenſandū nihilo
minus ſi adſunt vrgentes cauſe diſpenſandi debet diſpenſari
quia vt dixit gloſa in.c. vt cōſtrueretur.l.di. Diſpenſatio non
poteſt peti vt debita. ego allego tex. in.c. atſi.clerici.§. de adul
teris.in.ver. poteſt deinde coniuncta.l.non quicq̃d.ff.eodem
ſed vbi cauſa diſpēſandi eſt vrgens poteſt officio iudicis pe-
ti ita dixit gloſa optima in.c.exigunt et facit glo. Singulari
in capitulo domino ſancto quinquageſima.d.vbi ſi eſt iuſta
cauſa p̄t peti Cū argo in caū noſtro adſit iuſta cauſa diſpen-
ſandi ſequitur quod eugenius potuit diſpenſare

Obiectio altera in rationem

Et ſiquiſpiaȝ dixerit amice iſta eſt cauſa ardua facere vicari-
um generalem in regula Franciſci ſine cōgregatione capituli
generalis ſine auctoritate miniſtri generalis Quinimmo vi-
detur eſſe res magis ardua q̄ȝ apponere duos epiſcopos • vno
epiſcopatu. Quia illa ſacra regula ꝛ ordo ita ſparſi ſunt per
mundum quod ratione tante vniuerſitatis et generalitatis vi-
detur reputari magis ardua q̄ȝ epiſcopatus qui vna dioceſi
duntaxat eſt contentus vnde requirebatur conſiliuȝ et delibe
ratio collegij dominorum cardinalium et percōſequens non
potuit ſolus rem tam arduam aggredi in conſultis cardinali
bus. orbis enim eſt maior vrbe vt no. in. c. ſignificaſti de elec.
ergo ſequitur quod non potuit eugenius talem bullam cōce-
dere. quia ad hoc poteſt reſponderi multipharie.

Ad obiecta reſponſio prima

Primo interuenit conſenſus et conſilium dominorum cardi-
naliū et hoc apparet ex ipſius bulle tenore. Ergo ita fuit vt in
bulla dicitur. p̄ſumit᷑ ꝙ inſtrumentū ſit verū et nō falſū vt.le.
quāuis. C. Si q̇s alteri vel ſibi.le.cū p̄cib9. C. de pba.bal.ī.

c.j.de.ro.fen.ꝛ in.c.j.de.fen.da.in.uicē legis cōmiſſi. ergo ꝛ
ꝛc. Item vbicunq in inſtrō exprimitur interueniſſe ſolemni-
tas que potuit tunc interuenire preſumitur pro inſtrō ꝙ inter
uenerit vt eſt glo. ſingularis in.l.j. C. de fide inſtru.ꝛ C.de.
iur.haſte.ſiſ.li.x.et eam ſequitur bar.in autem ſi quis in aliq
documento. C.de eden.et communiter doc.in.c.albericus de
teſti.ꝛ.in.l. Sciendū.ff.de ver.obli. Sic ergo ſtatur ſolem
nitati aſſerte in publico inſtrumento ſi poſſibile fuit illā inter
ueniſſe tempore celebrati inſtrumenti quanto forcius in bulla
papali ſtabitur aſſertioni pape in hijs que potuerūt intuenire
tempore emanate bulle concernētibus ſolemnitatē actus vt eſt
tex.in.cle.litteris de proba. Ergo ita eſt ꝙ de conſilio et con-
ſenſu dominorū cardinalium emanauit dicta bulla et eo ma-
gis quia loquitur in re veriſimili.ſ.ꝙ interuenit deliberatio car-
dinaliū qui quotidie aſſiſtunt lateri pape vt in.c.i.de.offi.de
leg.li.vj. Et ſi opponatur vt opponitur per cardinales viuētes tēpore
huius cōtrouerſie dixerunt ſe non recordari de eo conſilio et
conſenſu preſtito in tali bulla poteſt multipharie reſponderi
Primo iſtud eſt factum antiquū cuius nō preſumitur memo
ria.l.peregre.ff.de.acqui.poſſ.l.j.C.de ſeruis fugi.cum ſua
glo.l.quidam tabular.ff de furtis l.ij.§.due cauſe.ff.ad car-
bo.l.emptor.§.lucius.ff.de pac.adeo ꝙ auditur petens tem-
pus ad deliberandū in facto proprio de longinquo vt dicit bar
in.l.ij.§.Sed.quia C.de iur.calū ꝛ no.in.c.ab ex cōmunica-
to de reſcrip. Ideo nimirum Si domini cardinales non re-
cordantur.

Reſponſio ſecunda

Secundo quia vt ſcripſit ſeneca in prologo declamationum
memoria inquit eſt ex omnibus partibus animi maxime delica
ta inquam primū ſenectus incurrit. et in quinta tragedia ſcri
ptum eſt preclare ſenum langueſcit memoria et facit. gl.in.d.
l.ij.§.Due cauſe.ff.ad carbo.et quod no.bar.in.l.hic poteſt.
ff.de acqui.here.ꝛ ꝙ no.in.c.x.qui matri actu.non poſ.Sed

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

vt videmus ſenatus ille diuinus eſt plenus patribus et domi
nis grandeuis et matura etate refertis iuxta illud ciceronis
Inuenimus ciuitates iuuenibus deletas. ſenibus autem con-
ditas ⁊ fabricatas. Ideo nō eſt mirū ſi nō recordent.

Reſponſio tertia

Tercio poteſt reſponderi ꝙ res intricata etiā recens. non ma
net repoſita in memoria. vt. d. l. emptor. §. lucius Sed domi
ni cardinales dediti ſunt tot negocijs arduis ꝓ ſancta ro. ec-
cleſia noctes enim ducunt inſomnes ꝓ conſilijs romano pon
tifici dandis. vt in c. Fundamenta. §. Docet de. elec. li. vj. ⁊ i
c. Per venerabilem. §. rationibus extra qui filij. in legit. ad
inſtar eius ꝙ dicimus de Auguſta in prebendo conſilium ſa-
cro iperatori vt in l. bene a zenone in fi. quere bene textū ibi luc
C. de quadri. pſti. quo caſu nō eſt miratione dignuz ſi nō poſ
ſūt recordari ꝑ varietatē negocioꝝ cottidie occurrenciū.

Reſponſio quarta

Quarto poteſt reſponderi quod iſta ſtant ſimul quod ipſi nō
recordentur. Et ꝙ ipſi non interfuerint ⁊ tamē interfuerūt ali
qui cardi. hoc deciditur ex bulla precedenti Data anno. xiij.
pontificatus. d. eugenij in qua venit ad indiuidua dicit enim
interfuiſſe quattuor cardinales morinēſez cumanū ⁊c. Ideo
determinatur generalitas huius bulle dicentis. de cōſilio fra
trum noſtroꝝ dominoꝝ cardinalium vt intelligatur de quat-
tuor predictis Et illa verba bene poſſūt verificari de illis q̄t-
tuor. c. pluralis de reg. iur. li. vj. l. vbi numer⁹. ff. de teſtib⁹ ⁊.

Reſponſio quinta

Quinto poteſt reſponderi hoc modo Iſta bulla cōtinet cauſā

euidentem piam et fauorem fidei Et augmentum religionis et rem ſalutarē orbi. Et animabus omniuz. vt apparet ex verbis bulle. Unde videmus bullam predictam ratione iuuari. vt in capitulo primo de hijs que fi. ama. parte capi. lxv. di. c. et ij. ca. quia. epiſcopi de tempo. ordi. Unde iure eſt cautum quod in hijs que tangunt ius ſingulorum non aut ius vniuerſitatis licet requirat̄ q̄d interueniat conceſſus omniū. vt habetur in capitulo Cum omnes de conſtitutioni. cum ſi. tamē ſi continet rem piam vt eſt Fabrica. maior pars poteſt preiudicare minori parti etiam in iure tangente ius illorum in ſingulari. iſte eſt text⁹ melior. de iure. in. capitulo. fi. de hijs que fiunt a maiori parte capituli Eodem modo Dicendum eſt q̄ ſi profabrica maior pars poteſt apponere manus ad iura ſingulorum Eodem modo et fortius poterit minor pars inuita maiori parte apponere manus ad iura vniuerſitatis. et collegij vt eſt in caſu noſtro. Et multo forcius potuit papa cuz minori parte cardinalium diſponere ſuper re tam ſalutari.

Reſponſio ſexta

Sexto poteſt reſponderi aliter hoc modo videlicet conciliuz dominoruz cardinalium eſt capituluz eccleſie vniuerſalis Jta formaliter dixit Baldus in lege cuz multa. C. de. bo. que. lib. quo caſu papa cuz vno ex cardinalibus dicit̄ eſſe maior pars ipſius capituli eccleſie vniuerſalis iſta fuit opi. hoſt. Jn. capitulo poſt electionem alias in capitulo poſtulaſti de conceſſu preben̄. Cum ergo in caſu noſtro interuenerint quattuor cardinales ſequitur quod interuenit maior pars capituli. et per conſequens ſtabimus in regula communi videlicet quod maior pars capituli efficit pro eo habendi ac ſi omnes egerint. l. q̄d maior. ff. ad municipales ergo

Reſponſio ſeptima

Septimo poteſt reſponderi concedendo. ſit ita in dei nomi-
ne quod nō interuenerit deliberatio illius diuini ſenatus car-
dinalium Et ad regulam illius obſeruantie diui Franciſci di-
cimus tamen iuxta illud quod ſcripſit ſeuerinus Boecius in
primo de conſolatione philoſophica in proſa magna in. ver-
bo ꝓſe at qui tu ore platonis ſanxiſti Et ſimile dicimus quod
leges humane ſunt ab ipſo deo per ora principum edite lege.
fi. et ibi. no. C. de preſcriptis longo tempor capitulo quo iure
octaua diſtinctione vnde romanus pontifex potuit bullaꝫ cō
cedere ex ſuo capite duntaxat non adhibito conſilio et conſen
ſu cardinalium quod ante omnia ſic oſtendo poteſtas cardi-
nalium eſt papa elegans dictum fuit archi. in capitulo vbi pe-
riculum de electioni libro ſexto ſed ille qui habet poteſtatem
ab aliquo non poteſt illa vti contra eum a quo habuit. Iuxta
illud yſaie nunquid gloriabitur ſecuris contra dominum ſecā
tem. refert gratianus in capitulo inferior viceſimaprima diſt-
inctione et iuxta veritatem domini Ihesu criſti non erit ſeruꝰ
maior domino ſuo. Nec apoſtolus ſupra eum qui eum miſit
non enim exaltabitur terra contra eum qui trahit eam. xxiij. q
v. §. Hinc Notandum Simile dicimus vxor appellatur do-
mina ex dignitate mariti ideo maritus non tenetur eam voca
re dominaꝫ ita colligitur in lege poſt mortem. §. fi. et ibi. bar.
ff. de contra tab. Simile dicimus in epiſcopis qui habent.
poteſtatem concedendi conſtitutiones in ſua dioceſi a pa-
pa. Ideo non poſſunt concedere contra ius commune ipſius
pape capitulo vt animarum de conſti. libro ſexto. Eodeꝫ mo
do dicendū eſt non potuiſſe cardinales introducere conſuetu
dinem contra papam vt non poſſet omnia facere ſine eorum
collegio facit ad hoc di. capitulū. Fundamenta. §. Decet de
electiōibꝫ. libro ſexto in ver. Decet romano pontifici proueni
re conſilia per fratres ſuos cardinales in quibuſcumque con-
tingeret eorum conſilia peti. Accurate ponderetur verbuꝫ pe
ti contingenter preſtāt cardinales conſilium pape quia ſacro
ſancta et papalis corona hoc petit. non ergo de neceſſitate vi
det̃ conſiliū peti debere cū id ipe petat. Faciat ꝙ voluit. bar.

hal et communiter omnes ſcribentes in.l.Humanum.C.de
legib9 vbi dicunt quod illa.l. procedit de honeſtate et nõ de
iuris.neceſſitate vbi imperator condit legem de conſilio ſena
torumet procerum et recte loquuntur ex eo quia textus ibi di
cit humanum idem ciuile et honeſtum.l.Humanitatis.C.de
excu.in.l.Humanitatis.C.de inpub.et alijs ſubſti.Ita dica
mus in propoſito noſtro cum domini cardinales ſucceſſerũt
in locum ſenatus vt in ca.conſtantin9.xcvj.di.ſequitur de ho
neſtate papa adhibet conſilium cardi.ergo.&c.Facit etiam
glo.in.d.c.Fundamenta.§.Decet.que dicit quod papa non
cogitur petere conſilium cardinaliũ,Et ideo Albe.de roxa.
in rubrica C.de legi.dixit quod papa poteſt condere legez ſi
necardinalibus et reprehendit.laurencium dicentem contra-
rium per.l.Humanum preallega.et dicit quod cõmunis opi
eſt contra Laurencium et de facto hoc ſeruatur ſecundũ eum
allegat no.per archi.in.c.vue ad perpetuam.&c.ſunt.quidã
xxv.q.j.in ca.quamuis de officio ordi.li.vj.et dicit quod illa
clauſula de fratrum noſtrorum conſilio pocius videtur de ho
neſtate quam de neceſſitate et reprehẽdit io.mona.dicentez
contrarium Hoc etiam firmauit idem.Albe.in.d.l.Huma-
num et idem ſequitur dominicus in ca.ſuper eo de hereti.li-
vj.papa enim ſecundũ eum eſt ſupra concilium.c.ſignificaſti
de elec.c.propoſuit de conceſſ.preben.&iſtud dicit tenere hu-
go.iiij.di.leges.Et ad dictũ Johan.mona.in.d.c.ſuper eo
dicit non eſſe ſibi credendum quia eſſet car.tenebat partem ſu
am.et dicit hanc eandem reſponſionem dare ipſum io.mona-
chum.in extrauaganti bonifacij octaui que incipit excommu
nicamus.vbi voluit defendere quod appellatione clericorum
non conphenditur cardinalis Dicit vltimo non eſſe ſibi cre-
dendum quia loquitur in cauſa ppria argu.l.j.C.ne quis in
ſua cauſa et idem etiam ſentit fore communem oppinionem
pro ſummo pontifice et idem ſequitur dominus Abbas in.c.
Secundo de cleri.non.reſiden.et idem voluit ibi Johãnes
de ligua allegat Archi.in.capi.ad apoſtolice.de re iudica-
ta libro ſexto.in.d.§.quamuis et eſt textus multum vtilis

Ubi dixit q̄d in agendis papa non tenet̄ neceſſario petere cō
ſilium cardi. et iſtam partem Dicit Johannes de ligna. eſſe
veriorem in puncto iuris Facit quod habetur xxij. diſt. c. j. ꝟ
ꝙ. Beate eterne vite clauigero terreſtris et celeſtis imperij iu
ra cōmiſſit ⁊ cͭ. Et ſic petro ſoli fuerunt cōmiſſa iura vtriuſqꝫ
imperij ſiue cardinalibꝫ et ſcribit̄ apud matheū. ca. xvi. facit
etiam tex. in. c. ſaluo. ix. q. iij. Ubi textus Ita inquit Saluo
eniʒ ī omnibꝫ romane eccleſie priuilegio nullus metropolita-
nus abſqꝫ ceteroꝝ omniū ꝯprouīcialiuʒ epiſcoporuʒ inſtancia
aliquorum audiat cauſas et excipit ſedem appoſtolicaʒ ⁊ ſic
cum regula ſit ꝙ metropolitanꝰ teneatur adhibere conſilium
epiſcoporuʒ prouincialiū ſedes apoſtoclia non tenetur et ſic
videt̄ ꝙ non tenetur papa adhibere cōſiliū cardin aliū Facit
tex. in. c. cūcta ꝑ mundnʒ in ꝟ. appoſtolica ſedes ſine vllas mō.
in. c. epiſcopalis incipit ipſe. c. cau. ⁊. ca. Ubi ſola ecclcſia ro-
ſua auctoritate valet iudicare de oibꝫ. Et ſi aliter diceremus
ſequeretur ꝙ petrus non fuiſſet cephas de quo in c. ſacro ſāc-
ta. xxij. d. Facit etiam quia quilibet epiſcopus regit ſuam di-
oceſim ſeu ꝓchiam ſine conſilio cōprouincialiuʒ epiſcopoꝝ
ix. q. iij. ca. nullus ſed mundus dicitur dioceſis ⁊ ꝓchia pa-
pe. iuxta illud fiat vnuʒ ouile et vnus paſtor. Ergo multifor-
cius papa poterit gubernare ardua ſine cōſilio cardinalium.
Et ꝑconſequens potuit papa eugeniꝰ concedere huiuſmodi
bullaʒ fratribꝫ de obſeruantia ⁊ ſic multipharie mu tiſqꝫ mo
dis apparet reſponſio ad illam obiectioneʒ de conſilio et con-
ſenſu cardinalium

Occaſio ſecunda eugenij bullam corroborat

Preterea vbicūqꝫ papa enūciat et narrat geſta a ſe inducitur
ꝓbatio ⁊ preſumptio iuris et de iure incātum ꝙ nō poteſt pro
bari contrariū vt in. d. cle. litteris. de ꝓba. Cuʒ ergo papa in
dicta bulla dicat ſe illam cōſtituiſſe per viam legis et cōſtituti

onis de conſilio et conſenſu cardinaliū facit q̄ ita eſt et ita pſumit et ꝑconſequens non poterit probari ɔ̄rium

Occaſio tercia eugeniane bulle confirmatiua

Preterea facit in dictā bulla dicit q̄ huiuſmodi bulla emanauit ad augmentum fidei catholice ex eo qꝛ religio ordinis minoꝝ nō deſinit. preſtare augmētū catholice fidei reddatur ſecura ab omni aduerſitate et remoueatur q̄ officit et ſubroget quod ꝓficit et nil maneat q̄ rētrabit fratres. ab alacritate ꝓpoſiti aut vllatenus robur ſacre religionis impediat. cauſe ergo ex quibꝫ conceſſa et conſtituta fuit dicta bulla fuerunt augmētatio religionis et fidei quo caſu multa ſpecialia introducta ſunt in fauorem fidei: vt in. c. in fidei fauorem de hereti. li. vj. Et ideo pulchre dicebat io. an. in. c. dilectus el. ij. de ſimo. q̄ vbicumq̄ quis inuitatur ad bonum et illud bonum eſt de neceſſitate ſalutis tunc quis poſſet inuitari ad illud bonum. dādo ſibi pecuniam nec ꝓpter hoc committitur ſymonia ex quo eſt bonum neceſſarium ad ſalutē Unde poteſt darj pecunia infideli vt conuertatur ad fidem. xxiij. q. iiij. c. pe. ſequitur. d. dominicus in. c. Si quis. xlij. diſt. Modo in ꝓpoſito votum iſtorū obſeruantiū eſt de neceſſitate ſalutis poſtq̄ꝫ eſt emiſſū Et profeſſionem fecerunt. c. licet. de. vo. ergo licitum fuit eugenio deuiare a regulis communibꝫ iuris poſitiui et etiam a regula beati franciſci vt conſeruaret illos in bono q̄ eſt neceſſarium ad ſalutem et potuit et debuit eugenius concedere et edere bullam illo modo

Occaſio quarta conditam eugenij bullam approbat

Preterea facit ſicut dño temporali licitu; applicare augmentare reoꝛ ſuam ciuitatem et eciam diminuere ſecundū exigentiaz temporis vt melius illam faciat cuſtodiri vt eſt caſus in l. ij. §. Si vero. ꝟ. preterea quem ad hoc allegat ludo. ro. conſilio xlviij. Et etiam debet dominus ciuitatis inducere ad ciuilitatem ſue ciuitatis aligenigenas ſi ſunt liberi homines et bone opinionis vt eſt tex. in. l. fi. C. de obſe. ⁊ ibi Auge. per illuz tex. dixit ꝙ non valet ſtatutum ꝙ viles et infames ſint ciues ciuitatis. et facit tex. in. l. Si quis ſeruo. C. cõmunia de manu. ⁊ ibi dixit bal. per illum tex. ꝙ ciuitas eſt replenda liberis hominibus et non ſeruis et in. l. ff. ſo. matri. dixit idem Bal. ꝙ ciuitas eſt replenda liberis legittimis et non baſtardis quia ſunt infames et viles. ita accomodate Et multo forciꝰ dicimꝰ in ꝓpoſito ꝙ religio debet abundare viris obſeruantibꝰ vt demonſtrent verbo opere et exemplo Ut in. c. cum ad monaſterium. §. prioꝛ de ſtatu. mona. Cum ergo eugenius iſta conſiderauerit quia pro amplianda regula Franciſci ꝑpter obſeruanciam manutenendam h̄ fecit ſequitur neceſſario ꝙ papa potuit et debuit huiuſmodi bullā ꝓmulgare et concedere.

Occaſio quīta bulle aſſertiua

Preterea facit illud ꝙ ſcripſit pulcherrime ſeuerinꝰ Boeciꝰ in tercio de conſolatione philoſophica vbi natura reſpuit vt ꝯtraria queqꝫ iungantur. neqꝫ. n. ſibi ſolent diuerſa ſociari. ius et ratio abhoꝛrent in vnitate difformitatem et diuerſitatem. vnde vnuz ineſſentia debet eſſe vnum in apparatu et foꝛma exteriori. c. Deus qui eccleſiaz ſuam noua prole fecundat de vita ⁊ ho. cle. c. in noua. xvj. q. vij. ⁊ voluit lex ꝙ inuenientibꝰ iure diuerſo non habeat locum ius accreſcendi. l. ſed cum patrono. ff. de. bo. poſſ. non enim debent iungi quibus ſtudia ſunt diuerſa de. de. electi. et ibi dicunt ſcribentes quod male ſe ſociant artiſte et iuriſte Et faciat etiam illud quod ſcripſit Cicero in ſuis familiaribus epiſtolis in epiſtola. li. t. ita incipiens giucunde animaduertenda ſunt in ciuitatibus que apud

Platonem noſtruꝫ ſcripta ſunt diuinitus q̄les principes eſſēt tales ſolere eſſe ciues et apud Boetiuꝫ ꝗ ore platonis ſanxiſti beatas fore reſpublicas ſi eas ſapientes regerent ⁊ cͤ. ⁊ tex. aureus hieronimi in. c. precipue xi. q. iij. ⁊. d. c. cuꝫ ad monaſteriuꝫ. §. prior. Si ergo dominus eugeniꝰ conſiderans regularem obſeruantiā iſtorum fratrū prouidit ꝑ ipſam ſuā bullam ꝙ dictis fratribꝫ preeſſet vicarius generalis obſeruans ⁊ ꝙ conſeruaret eos in obſeruātia regulari. quia omnes capiūt exemplum a ſuo ſuperiori quia q̄les principes ſunt tales et ciues ꝙ verbum protulit Plato afflatu ſpiritus ſancti ſimile dicebat Bal. in Rubrica de controuer. inueſti. ꝙ ſpiritꝰ ſanctus poſuit in ore pretoris illa verba videlicꝫ ꝙ metu geſtuꝫ eſt nō habebo ratū. allegat fratrum raymūduꝫ de pena forti. In materia iuramentoꝝ. Sequitur ergo ꝙ eugeniꝰ potuit et debuit talem bullaꝫ concedere ne ſi illi religioſi viri gubernarentur per nō obſeruātem laberetur obſeruācia illa In latiorem vitam ꝙ omnino eſt obſuandū Sicut ergo ius reijcit diuerſos habitus in ſimul coniungi. multo fortiꝰ videtur prohibere eūdem habitum in apparatu et diuerſum in vita et obſeruancia coniungi ergo et cͤ.

Occaſio ſexta ex fratrum peccatibus bullam verificans

Preterea facit eugenius dicit in. d. bulla ſuadentibus nobis nonnullis etiam ſacre theologie ꝓfeſſoribus et probis ipſius religionis viris ſuaſionis noſtre ꝓpoſituꝫ laudantibus aſſentientibꝫ et idipſū cōſulentibꝫ Unde ex iſtis verbis oritur elegans diſpoſitio. l. humanum de leg. que dicit ꝙ imperator cōdit legem generalem de conſilio ſenatoruꝫ et ꝓcerum ⁊ in aūc habita. C. ne filiꝰ pro pa. in ꝟ habita deliberatione abbatum ducum et ꝓcerū Unde. d. eugenius adhibuit in conſtitutione huius bulle magnos in theologia magiſtros et probos huꝰ religionis viros laudantes aſſenciētes et conſulētes quo caſu

videtur quod non tam ipſe eugenius quaꝫ etiam ipſi fratres
ordinis conſenſerunt huic derogationi regule franciſci et po-
teſtati generalis miniſtri quo caſu emptum hora. longa pre-
ce ferte magiſtrum. Unde potuit hoc facere papa cõmunica-
to conſilio magiſtroꝝ theologie fratrum minoruꝫ ipſius ordi
nis. Iuxta illud quod no. glo. in. ca. delictuꝫ perſone de reg.
iur. l. vi. et in. ca. cum dilectus de ordi. cogni. et. in. l. iubemus
nullam. C. de ſacro ſanc. eccleſi. et glo. in. l. Si quis in tantã
C. vnde vi. vbi licet prelatus nõ poſſit preiudicare eccleſie ta
men cõmunicato conſilio capituli poterit preiudicare. Eodẽ
modo videtur dicendum in caſu noſtro et multo forciꝰ quod
potuit papa cum illis religioſis fratribꝫ dicti ordinis et ſacre
theologie ꝓfeſſoribus derogare cõſtitucionibꝫ conſuetudini-
bus et priuilegijs ipſius regule franciſci maxime quia pape
non poteſt dici cur ita facis vt habetur in capitulo ĩmemoriaꝫ.
xix. di. et maxime quia papa indicta bulla aſſerit ſe ꝑ experiẽ-
ciam didiciſſe quod ex illa inſtitutione vicarij generalis pa-
ratur quies ipſis fratribus obſeruãtibus tollitur materia va-
gandi preſtatur opera ſacris ſtudijs et plurima bona acceſſe-
runt religioni criſtiane ex eorum vita exemplari et maiora bo-
na ſperentur euenire in futurũ domino concedẽte Sequitur
quod cum dominus Eugenius per experientiam didicit hoc
que eſt rerum magiſtra et omnis cura religionum eſt tendere
ad huiuſmodi que reſultant ex iſta inſtitutione et ex iſta bul-
la conceſſa iſtis fratribus obſeruantibus. Quid ad huc ege-
mus teſtibus vt ſcribitur in paſſione dominica. experiẽtia enĩ
eſt rerum magiſtra. vt dixit textus in capitulo quã ſit de ele-
ctioni. libro ſexto et capitulo cupientes eodem titulo et libro
in principio. et capitulo ſtatutum de reſcrip. libro ſexto omnis
enim religio tendit ad huiuſmodi fidem ad quam ꝑ experien-
ciaꝫ inducit inſtitucio dicte obſeruãtie. Iuxta illud quod ſcri
bitur de cõſolatione philoſophica in tercio omnis ĩquit mor-
taliũ cura quã ſtudioꝝ multipliciũ labor exercet diuerſo q̃dẽ
calle ꝓcedit ſꝫ ad vnũ fineꝫ beatitudinis nitit̃ ꝑuenire et in. j.
eneidos ꝑ varios caſus ꝛc̃. Quid ꝯ amplius eſt pugnandum
ſuper hoc ſeruetur bulla ex qua eſt ſalutaris criſtiane religiõi.

Obiectio in occaſionem

Et ſi quiſpiaʒ dixerit amice papa iſta aſſerit ex eo quia ſic ei
narrata et dicta fuerūt. ergo oportet docere de veritate precū
vt. c. ſup litteris de reſcrip. l. ꝓſcriptione. l. et ſi legibꝫ. C. ſi cō
tra ius vel vti. pub. doceant ergo fratres ꝓdicti narrata ī dic-
ta bulla. l. j. in ver. dicatur. Et ꝓbatᷣ per glo. ff. ſi quadru. pau
feciſ. dicatᷣ. l. magis puto. §. illud. ff. de rebus coꝝ. c. nō eſt de.
conſue. li. vj. Vbi ſunt glo. elegantes tex. in. l. ij. §. docere. ff.
vi. bo. rap. cū ſi. ad hoc poteſt reſponderi ſufficienᷣ videlicet ī
iſta bulla nō poteſt cadere ſurreptio nec ignorātia ex eo quia
papa dicit ex certa experientia didicimus bene atteſtatᷣ de fac-
to ſuo iuxta illud ipſi ex ore eius audiuimus vt ſcripitᷣ in paſſi
one dominica quo caſu eſt ſtandum verbis quia narrat viſa ⁊
didicita a ſeipſo. vt in cle. litteris de ꝓbatio ꝗ ⁊c̄.

Obiectio ſecunda ad occaſionem precedentem

Secundo papa dicit ex ꝓprio noſtro motu vt in capitulo mo
tu ꝓprio de preben̄. li. vi. Item etiam qꝛ papa iſtam bullā fecit
ꝑ viam legis ⁊ cōſtitutionis. Dicit enim ſtatuimꝰ decernimꝰ
et ordinamus quo caſu ſequitur regula elegās tradita per cy.
in. l. reſcripta. C. de precibus Imper. offe. et in. l. fi. C. ſi con
tra ius vel vti pub. ⁊ d. anto. in. c. que in eccleſiaꝝ de conſti. et
refert ludo. ro. in commento. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſol matri.
quod in quātuʒ dixit Innocen in. d ca. que in eccleſiarū ꝙ pri
ceps ſemꝑ preſumitᷣ ex iuſta cauſa moueri. procedit quando
condit legem generaleʒ vel ad nullius preces ſcribit. quia tūc
preſumitur ex iuſticia moueri argu. l. j. C. de peti. bo. ſubla. li
x. ⁊. d. c. ſi motu proprio Modo in ꝓpoſito noſtro concurrunt
duo ſcʒ motꝰ ꝓpriꝰ et aliꝰ ſcʒ qꝛ per viā legis et ꝯſtitutiōis decē
nit ſeqᷣ ꝙd nō poteſt allegari ſurreptio aut ī iuſtitia aliqua.

Incidẽtalis obiectio et reſpõſio

Et cum dicitur ꝙ motus fuit ex ignorãtia ignorauit enĩ regu
lam illius ſanctiſſimi patris fratris Franciſci. Reſpondeo ħ
tolli ex dicta bulla duz dicit ex certa noſtra ſcientia quo caſu
papa ſcripſit ex certa ſcientia videtur diſpenſare vt in. c. veni
ens de filijs preſb. ca. diuerſis fallacijs de cleri. cõui. c. ij. de
ſciſma. litem vlpianus. ff. de exci. in. l. quidaz cõſulebant. ff.
de re. iudi. l. miles. C. de imp. et ſuff. cit exprimere aliquid ꝑ ꝙ
poſſum⁹ preſumere ꝙ papa habuit certaz ſcientiã. vt eſt glo.
ſing. in cle. ⁊ ſi pꝛĩcipalis de reſcrip. et in caſu noſtro ꝟbis ex
ꝓſſis ſcripſit ex certa ſciẽtia. ḡ ſeq̃tur papã diſpẽſaſſe. Faciat
q̃d voluit bal. in. l. ĩpetrata. C. ſen. reſtin. nõ poſſ. ⁊ in. c. j. ĩ ti
tulo ꝑ q̃s fiat ĩueſti. in vſi. fen. Et ꝑ cõſequẽs ſi aliq̃ erant que
poſſẽt obſtare huic bulle ſublata ſũt ex illa clauſula cẽte ſciẽtie.

Occaſio ſeptima

Preterea eugeni⁹ nihil noui ĩduxit vnde nouũ gen⁹ fratrũ in
religiõe frãciſci nõ ꝓduxit. ſʒ ipſũ ſacrũ ⁊ venerãduz cõciliuz
ꝯſtanciẽſe. Et ille diuinus pꝛĩceps marti⁹ quĩt⁹ auctores fue
re Et ſi dicat doce amice de illis iſta ſũt ꝟba enucliatiua doce
de diſpoſitiõe martini q̃ ad ħ reſpõdeo ſatꝭ eſſe poſtq̃ȝ papa
ea enunciat et de eis facit mentionem vt in capitulo ſi papa d̃
priuilegi. libro vj. ⁊ in cle. litteris de proba. Et etiaz facit glo.
in. l. admonẽdi. ff. de iure in ⁊ ꝙ ibi voluit barto. ⁊ bal. ⁊ ꝙ vo
luit idẽ bal. i. l. j. C. de epi et de. ⁊ ideo ſtabiꝛ aſſertiõi pape ⁊
ꝑ cõſequẽs eugeni⁹ illud ꝙ iã antea factũ ⁊ geſtũ fuerat ꝑ con
ciliũ ⁊ ꝑ martinũ r̃ſultauit ⁊ repoſuit ĩ executiõez et effectũ et
ꝑ cõſequẽs nõ fuit eugeni⁹ qui nouaz ꝓlez in regula Frãciſci
ꝓduxit Et ideo ſtatuta coruz que ſunt in cõſilio ſunt ſeruãda
quia ſpiritus ſanctus loquiꝛ per ora eoꝝ qui ſunt in concilio
ca. ſi ille. l. di. vbi dicitur quicquid contra illorum diſpoſicio
nez diffinicionem in quibus ſpiritũ ſanctũ credimus locutũ.

Ideo ſeruanda ſunt que a ſanctis patribus in concilio conſti
tutis oꝛdinata et ſtatuta ſunt ⁊ ſic cū iſti fratres qui non ſunt
obſeruantes nō debeant habere pꝛelationē ſupꝛa obſeruātes
Immo ſunt ammouēdi ab officio pꝛelationis.c.cum ad mo-
naſteriū ad fi.de ſta.mona.vbi ſi ꝑuaricatoꝛ oꝛdinis fuit aut
cōtemptoꝛ ſeu negligens aut remiſſus ꝓcerto ſe nouerit non
ſoluꝫ ab officio deponendū ſed alio modo ſecunduꝫ regulam
caſtigaꝫ·tamen offenſa nō ſolum ꝓpria ſed etiaꝫ aliena de ſu
is manibus requirat.competit enim ipſis obſeruātibus regu
lam ꝙ ex ipſis ſit et eligatur generalis et eodeꝫ modo omnes
pꝛelati dicti ſacri oꝛdinis inſtituant ex ipſis fratribꝫ obſeruan
tibus cuꝫ ſint eiuſdem obſeruācie quo ad ipſos obſeruantes
et debeant eſſe obſeruantes vt in.d.c.cum ad monaſteriuꝫ.§.
abbas vero. Et debet talis pꝛelatus eſſe in obſeruācia regula
ri enutrit⁹ vt antea ī ea regat ꝙ̄ regat aut ātea diſcat ꝙ̄ doce-
at.lviij.di.ſi officia.et de elec.c.cū in magiſtrū qui regulareꝫ
obſeruātiam verbo demonſtret et exemplo Et iſta erant que
poſſunt adduci in fauoꝛem bulle pꝛo ipſis obſeruantibus cō-
tra miniſtrum generalem oꝛdinis Beati Franciſci nūc reſpō
det ſupꝛa dictis obiectionibus.

Fratres obſeruantie nomine gaudentes bullati fratres et nō regule ſancti franciſci nūcupentur

Ideo iſtis mature diſcuſſis et examinatis apparebit indubie
veritas huius cōſultationis Et licet iſta ſint ſatis coloꝛata ⁊
aparentia tamen caſum noſtrum non attingunt Ideo aduer-
ſa ſententia mihi videtur ſubſtentalioꝛ videlicet poſito quod
papa potuerit illam bullā per viam cōſtitutionis cōcedere ta
mē viuentes ſecundum diſpoſitioneꝫ illius bulle non dicunt
eſſe fratres oꝛdinis ſancti franciſci Sed dicuntur eſſe fratres
ſecundum regulaꝫ bulle et ex regula dicuntur fratres Et ꝙd

illa bulla produxit nouaȝ ꝓlem et nouum genus fratrum in regula Beati Franciſci. licet non ſecundum regulam Franciſci oſtendo ad oculum.

Dicti poſſibilitas ex fratruȝ predicatorū reſtrictione oſtenditur.

Nec eſt mirum. quia deus glorioſus eccleſiam ſuaȝ noua ꝓle fecundet. vt dixit tex. in. c. deus qui de vita et ho. de. ⁊ ad hec allego elegantem doctrinā pau. de liaza in cle. j. de elec. Dicētis quod fratres predicatores ꝓfitentur regulaȝ beati Auguſtini ⁊ tamē per cōſtitutionem ſe adeo reſtrinxerunt ꝙ fecerūt nouam regulam et appellantur de ordine predicatorum ſancti dominici.

Argumentum primum quod ſūt noua ꝓles et nullatenus fratres ſancti Franciſci.

Hoc preſuppoſito Arguo ſic omne accidens formale adueniens enti illud qualificat et reponit ineſſe ſuo ſpecificato et diuerſo aprimo et ab illo fit denominatio: et ad hec allego duas glo. ſin. in. c. admonere xxxiij. q. ij. ⁊. c. preſbit. lxxxij. di. q̄ dicunt quod licitū eſt comedere ſanguinem illis diebus q̄bus licitum eſt comedere oua. licet tunc non ſit licitum comedere carnes quia mutata forma videatur mutata rei ſubſtantia et ē illa forma accidētalꜫ ⁊ illas duas glo. reputauit ſin. d. abb. ī c. conſuluit de iude. Dicens ꝙ licet iudei poſſunt reparare antiquas ſinagogas non tamen poſſūt ꝑcioſiores facere q꜠ tūc viderent̄ nouū edificiū erigere. Faciat ad h̄ glo. elegās ī c. ſtatutū de elec. li. vj. iuncto. c. lȝ. e. ti. et libro que dicit ꝙ diſpoſi-

tio legis loquēs de eccleſia ꝓchiali nō habet locū in eccl'ia
ꝓchiali collegiata q2 illa qualitas collegij addita ad eccle-
ſiaꝫ ꝓchialē facit illā videri diuerſe ſpeciei ꝓpter illaꝫ quali
tatē ſuꝑ additam. Faciat ꝙ voluit egidius quē omnes ſequū
tur in ꝓhemio decre. vbi dicit ꝙ licet rector vniuerſitatis ſcho-
laris ſit nō tamē venit appellatione ſcholaris q2 qualitas recto
ratꝰ facit illū videri diuerſe ſpeciei Faciat quod dixit idē abb.
in ca. bone. de poſtu. prela. et plenꝰ in rubrica de vita et hon.
cleri. Ubi dixit ꝙ appellatione clericoꝝ non veniūt canonici
in materia exorbitante ex eo quia illa qualitas canonici diuer
ſificat nomē clericus. vt non cōprehendat canonicum Faciat
ſolemnis tex in. l. ius ciuile. ff. de iuſti. et iur. Ubi ꝓbatur ꝙd
quociens additur vel detrahitur iure naturali tunc efficit ius
ciuile Et ideo dicit ibi Bal. ꝙ quociens addit libello q̄litas
alia dicitur nouꝰ libellus et diuerſus a primo ꝙd dictū fuit ori
ginalit. Guil. de cu. et ibi etiā dixit bal. ꝙ tollens clusā de vno
loco in alium dicit nouam clusaꝫ facere et ſic alteratio loci di-
uerſificat ens. arg. l. ſi cui. ff. de ſuitu. Faciat pulchra doctri-
na Bal. in. l. ex placito. C. de re. ꝑmu. vbi dixit papa cōfirma
uit ſtatuta ſpoleti. an dicantur eſſe ſtatuta ſpoletana an papa-
lia adeo ꝙ trāſgreſſor dicatur eſſe tranſgreſſor ſtatutoꝝ papa
lium et decidit ꝙ ſi papa cōfirmat vt eā ſpecifica tunc dicitur
eſſe ſtatutū papale. Et pōit exemplū qn̄ ſtatutum diſponeret
ꝙ pater poſſit relinquere filio ſpurio. tale ſtatutū dicitur effe-
ctum papale ꝑ confirmationē Faciat quod voluit Bal. in. d.
l. ius ciuile Ubi dicit ꝙ ſi papa cōmittit caſum ordinario ad-
dendo ad formā iuris cōmunis et illa adiicio et illa qualitas
facit illum eſſe de ordinario delegatum allegat no. in. c. cū ali
quibꝫ de reſcrip. li. vj. et ibi dicit glo. notabilis quod ſi superi
or p̄cipit inferiori vt faciat actum queꝫ ille inferior facere po-
terat auctoritate ordinaria dicit tunc facere auctoritate dele-
gata quia ipſe ſuperior videatur facere Faciat quod habetur
in. c. hij qui auctoritate. de prebendis li. vj. Et ex iſtis ꝯra red-
dit illa maior ꝙ q̄litas adueniens enti illud q̄lificat et facit il-
lud cenſeri alterꝰ effectus. Sed eugenius ꝑ iſtam bullā ſuaꝫ
detraxit et addidit regule beati Frācıſci vt ex tenore ipſiꝰ bul

le apparet. Ergo ſequit̃ ꝙ ꝓduxit nouaꝫ ꝓlẽ in regula frãciſcĩ
⁊ nouũ gen⁹ ordinis et ꝑ ꝯſequẽs viuẽtes ſm bullã ꝓdictã ſũt
fratres ex bulla et nõ ſm regulaꝫ Franciſci q₂ alterata eſt illa
regula Quod autẽ addat et detrahat ad illã regulã apparet ex
multis

Nomen obſeruantie eſt nomen gloriosum ⁊ nõ humilitatis Argumentum ſecũdum

Primo in ipſa bulla alterat̃ nomẽ illoꝝ fratꝝ et dicit eos eſſe
nũccupatos fratres de obſeruãtia ⁊ firmat ⁊ diſponit illã nũc
cupatiõeꝫ vt appellãtur fratres de obſeruantia ar. eius ꝙ no.
Inno. i. c. q̃ in eccleſiarũ de cõſti. ⁊ ꝙ no. in cle. ſi ſum⁹ de ſen.
exco. ⁊ ſic eugeni⁹ alterauit regulã frãciſci q̃ ad mentẽ ꝙ eſt ꝯ
mentẽ ipſi⁹ ſãcti viri Frãciſci. Nã in regula ſãcti Frãciſci cir
ca primũ capitulũ dicit̃ ꝙ nomẽ fratꝝ eſt nomẽ hũilitatis. dicũ-
tur enĩ mĩores ex eo q₂ ipſe ſanct⁹ vir volebat eos ſic vocari
ne maiores appellari preſumãt q₂ intẽtio eius fuit ne vllũ no-
mẽ glorioſũ ſibi aſſumerẽt ſꝫ iſtud nomẽ fratres ꝺ obſeruãtia
eſt nomẽ glorioſũ ⁊ laude dignũ et nomẽ ſolẽne ⁊ elegans Et
ideo ꝯ mentẽ frãciſci vocati ſũt nomĩe elegãti ⁊ ſolẽni ⁊ ſic ad
ditũ ẽ illi regule ꝑ dictã bullã de obſeruãtia et detractũ nomẽ
fratꝝ mĩoꝝ ⁊ ꝑ ꝯſequẽs eſt facta alteratio regule q₂ q̃ differũt
noĩe differũt effectũ ⁊ eſſẽtia vt dicit tex. i. l. a. nll'o. ꝟ. q̃ noĩe dif
ferũt. effectu carebũt. C. deferi. l. ſi idẽ. C. ꝺ codicil. noĩa eniꝫ
imponũtur reb⁊ ſm ꝓprietatẽ eaꝝ cũ ipſi fratres vocent̃ frẽs ꝺ
obſeruãtia. ⁊ papa eugeni⁹ eos ita vocat et videt̃ in ipa bulla
eos ſic appellatos ꝯfirmare. ẽ nõ ſũt fratres mĩores. et ſic ne-
ceſſario ſeq̃t̃. ẽ nõ ſũt frẽs. ſm regulã Frãciſci. et ſic ex iſto ca
pite videt̃ variata et diuerſificata regula frãciſci a bulla ꝓdic-
ta et ẽ lõge mirãdũ ꝙ ita ꝑmittãt tales viri religioſi ſe appel-
lari contra mentem ipſius franciſci niſi dicam⁹ quod ideo ita
permittunt quia innitũtur bulle et non regule.

Quod vero ſancti Frãciſci ſucceſ ſore nõ obediũt cũ id ſit ſubſtãtia le regule Argumẽtũ tercium

Preterea etiã videt̃ alterata ĩ alio quia in capitulis regule di-
cit̃ ꝙd beatꝰ Franciſcus ꝓmittit obedientiã domino pape· et
ſucceſſoribꝫ canonice intrãtibꝫ et alij fratres teneãt̃ fratri frã-
ciſco et eius ſucceſſoribꝫ obedire. Unde ſicut ĩ ipa eccleſia tri-
umphante preeſt vnus cui omnia obediũt et parẽt ꝙ eſt vnicꝰ
princeps ſupremus vt eſt ipſe deus. Jta ĩ iſta eccleſia ĩferiori
militante eſt vnus ſupremus cui omnia obediũt ideſt ipe pa-
pa facit vnũ tribunal. cũ iheſu chriſto ⁊ dixit hoſt. ĩ. c. quanto.
de tranſla. prelato. et apud Johãnez in appocalipſi eſt ſcrip-
tũ. Uidi iheruſalez ſanctã nouã deſcẽdẽtez de celo et moyſes
dominꝰ fuit. exodi xxv. c. quod oĩa faceret ẜm exemplum ſibi
mõſtratũ. et glo. ſingularis in cle. ad noſtrã de hereti. ꝙ ſicut
in eccleſia triumphãte eſt dare vnũ cui omnia obediũt Jta in
eccleſia militante. ita et eodẽ modo videtur fuiſſe mẽs Fran-
ciſci ꝙd in ordine ſuo ſacro eſſet vnꝰ cui omnes fratres obedi
unt. vt ſupremo iuxta illud ewangelij fiat vnũ ouile et vnꝰ pa
ſtor de quo p. d. abba in. c. de conſti. et per Jnno. in. c. ꝙd ſup
hijs de voto ideo fuit voluntas Franciſci ꝙ omnes fratres
obedirẽt vni qui eſſet ſucceſſor ipſius Franciſci entia ariſtoti.
ĩquiente enim nolunt male diſponi ꝙ prĩceps vnus vt voluit
Ariſtotiles nec capit regnũ duos vt dicit̃ in ꝓma tragedia ſe-
nece apud lucanũ omniſqꝫ poteſtas impaciẽs conſorti erit et
glo. ſingu. in. c. nõ autez vj. q. j. querit an poſſint eſſe duo apo
ſtolici. et decidit ꝙ non quia dominus vnũ dumtaxat cõſtitu
it. xxiiij. q. j. c. loquit̃ ⁊. c. quicũqꝫ mouet̃ enim glo. ibi qꝛ vnica
eſt catholica eccleſia et vnũ eſt caput Et ſi aliter diceremus
offenderet̃ ille articulus vnã ſanctaz eccleſiam catholicã Si
cut ergo vnus eſt paſtor eodem modo in regula Frãciſci vnꝰ
eſt franciſcus. eo ergo ipſo quod cõſtituũtur duo Frãciſci ſeu

duo generales miniſtri offenditur regula ipſius Franciſci et
mens Franciſci volentis omnes fratres obedire vni qui eſſet
ſucceſſoꝛ ipſius franciſci, adeo quod omnis iniuria omnis de-
rogatio facta poteſtati et iuriſdictioni generalis n iniſtri ipſi
Franciſco repꝛeſentato per ipſum miniſtrū generalez ſubꝛo-
gandum in loco franciſci. C. pꝛecipimus .xc. diſt. Et eſt diligē-
ter ponderanduz q̄d obedire vni pꝛecipuo in regula Franciſ-
ci eſt de ſubſtantialibꝫ regule. ſed papa ex ipſa bulla ſua alte-
rauit hoc ſubſtantiale vt omnes obediāt ſucceſſoꝛi ipſius frā-
ciſci. ergo ſequitur quod ſequētes. Et viuentes ſecunduz bul-
lam nō ſunt fratres ſecundū regulam Franciſci. Sed ſecun-
dum bullam quinīmo videtur dicendum ſalua ſemper tamen
determinatione roma. eccleſie cui me ſubicio ꝙ papa nō poſ-
ſit diſponere et ſtatuere q̄d alterando regulam aliter quā ſta-
tuit Franciſcus q̄d viuentes ſecundum illam alteratione͂ ſūt
fratres ſecundum regulam Franciſci Et ad hoc allego in ſi-
mili tex. coniūcta opi. vincē. quā tenet ſequitur glo oꝛdi. c. cuz
ad monaſteriū. de ſta. mo. ꝙ papa nō poteſt diſpenſare quod
monachus habeat ꝓpꝛium. ex eo quia abdicando ꝓpꝛietatem
abdicat id q̄d eſt de ſubſtantia et eſſe monachoꝛuz. et ideo di-
cit ibi vincencius ꝙ papa nō poteſt diſpēſare quod monach-
us habeat ꝓpꝛium eo remanente monacho Sed de monacho
poteſt facere nō monachum. ꝯcoꝛ. gerſon in li. de cōſilijs euā-
gelicis. et faciat quod no. glo. ſingularis. in. c. non putamus.
de conſue. lib. vj. que dicit quod conſuetudo. nō poteſt diſpo-
nere contra ſubſtantiam actus Nam eſſentia. Et diffinitio ap-
pellationis eſt vt appelletur aminoꝛi tribunali ad maius non
poſſet diſponere cōſuetudo contra deſcriptionez et diffinitio-
nem ipſius actus. l. cum pꝛecario. ff. de pꝛeca. j. rūſ. Ita in ca-
ſu noſtro nō poſſet diſponi ꝙ non ſeruantes ſubſtancialia re-
gule franciſci eſſent fratres ſecunduz regulam Franciſci Sz
ex dicta bulla contingit alterari illud ſubſtantiale regule Frā-
ciſci quod vniuerſi fratres regule oꝛdinis franciſci obediant
ipſi fratri Franciſco et ſic ſuo ſucceſſoꝛi. Nam ſecundū illam
bullam nō obediūt vniuerſi generali miniſtro ſed certa pars
fratrum videlicet qui dicunt de obſeruātia obediunt vicario

generali q̄ eos exāinat. viſitat. mōet. corrigit. recipit et. deſti-
tuit vt i ipſa bulla ↄtinet. ḡ ſeq̄tur q̄ talis bulla obuiat regule
Frācisci et detrahit illi regle. qꝛ cū ipa regula tribuat vniuer-
ſalē obediētiā oīm fratꝝ dicto generali miſtro ex bulla p̄dicta
detrahit vniuerſalē obediētia et q̄ ad ipſos frēs noīatos ꝺ ob
ſeruātia. illā ↄfert vicario generali. Et ideo cū realit̄ iſtud ob-
uiet regule Frācisci nō poſſūt appellari frēs regule frācisci. qꝛ
ſi re p̄uaris nec nomē habere mereriſ. xxxiij. q. ij. c. admonere.
ſi ergo effectualit̄ viuūt ſm bullā pape alterantes regulā Be-
ati Francisci. ergo nō debent appellari fratres frācisci.

Capitula fratrū de bulla nō ſunt ſecundū inſtitutionē ſācti frācisci

Argumētum quartum

Preterea ↄgregare ſynodū generalē ſpectat ad papā vt in. c. ex
ipſoꝝ. ꝟ. ſinodū epiſcopoꝝ ab hui⁹ ſedis auctoritate. ⁊ i. c. hu
ic ſedi. ⁊ i. c. nec licuit nec licebit alicui aliq̄n particularē ſino-
dū ↄgregare ⁊ i. c. multiſ inſtruimur regulis nō debere ↄgrega
ri abſq̄ licētia ro. pō. cōcilia. xvij. di. et ideo gl. i. ſūma. c. di di
cit q̄ ſinod⁹ vniuerſalis ↄſtituit̄ a papa et facit. c. ſignific. vbi
ↄcilia ceperūt auctoritatē a papa.

Obiectio loquax ad argumentū et reſponſio.

Ex q̄bꝫ iuribꝫ colligit̄ mani-
feſta cōcluſio q̄ q̄n cōciliū vniuerſale cōgregat̄ ab alio quā a
papa dicunt̄ eſſe cōuēticula et nō dicit̄ eē cōciliū qꝛ regularit̄
cōciliū ſortit̄ auctoritatē a papa. licet fallat ibi i caſu q̄ loq̄tur
glo. fin. c. ſi duo. lxxix. di. Eodē mō eſſet dicendū i p̄poſito no
ſtro ſicut eni vniuerſale ↄciliū cōſtituit̄ a papa alit̄ nō ē cōcili

uꝫ vniuerſale. codē mō ꝯſtituit̃ capitulū generale ī ordine fra
tꝝ mioꝝ ꝑ ipm generalē miſtrū alit̃ nō poterit appellari gene
ralꝭ ꝯgregatio et quia ſi alit̃ fieret habēdo reſpectū ad regulā
frācıſci dicerent̃ quedā ꝯuēticula ſꝫ habito reſpectū ad diſpo
ſitiōeꝫ ⁊ ꝯſtitutionē pape nō dicerent̃ ꝯuēticula Vñ diſponit̃
in illa ſacra regula ꝙ generale capitulū celebret̃ ſic̄ a generali
miſtro fuerit ordinatū. cui miſtri et cuſtodes int̃ eē debeāt ⁊ ip
ſis dūtaxat generalꝭ miſtri eligeñ. poteſtas tribuat̃ ita formali
ter cātat regl'a frācıſci Nō ꝑ iſtū vicariū generalē ꝯgregatio
fit certoꝝ fratꝝ nll'a īteruenīēte auctoritate miſtri generalꝭ et
eligit̃ vicariꝰ generalis et talꝭ ꝯgregatio facta ꝑ ipm vicariuꝫ
dicit̃ generalis ꝯgregatio habēs vi capituli generalis. Certe
aut iſta ꝯgregatio facta ꝑ vicariū ē ſm regulā traditā a frācıſ
co aut ē ſm regulā bulle Nō eſt ſm regl'aꝫ Frācıſci Qꝛ frācıſ
cꝰ voluit ꝙ capitulū generale debeat celebrari eo mō q̄ fuerit
ordinatū a generali miſtro iſte vicariꝰ nō ordinat et ꝯgregat
ex ordinatōe mādato miſtri. ğ nō eſt talis ꝯgregatio ſecūduꝫ
diſpoſitionē regl'e. Et ꝑ ꝯſequēs nullā habꝫ viꝫ capituli gene
ralis Aut dicimꝰ ꝙ iſta cōgregatio habꝫ vim et ſortit̃ robur
ex bulla et ita ē in ꝟitate et tūc ſeq̄tur ꝙ quicq̄d ī tali ordinati
one fuerit ordinatū et ſancitū erit ex bulla et auctoritatē ſortie
tur ex bulla nō aūt ex regula Immo ē ꝯtra mentē et volūtatē
et expſſā ordinatiōeꝫ frācıſci Seq̄tur ex h̄ apto ore ꝙ ille vi-
cariꝰ electꝰ ē et aſſūit vigorē ex bulla qꝛ ꝯgregatio illa hebeat
vim capituli generalꝭ et eodē mō electio habebit vi ex bulla ⁊
ꝑ conſequens apparet ꝙ ꝯ̄ mentē Frācıſci illud fuerit ſtatutū
qꝛ fit ꝯ̄ ordinationē fratꝝ ab eo Et ſi dicat̃ ꝙ ſufficit ꝙ iſta cō
gregatio fiat auctoritate pape q̄ ē maioris auctoritatꝭ quā ſit
ipe miſter generalis vt i. c. ſi. romanoꝝ xix. di. ad h̄ reſpondeo
ꝯcedēdo ꝙ maiorꝭ auctoritatꝭ eſt papa quā ſit miniſter gene-
ralis. ſed iſtud ē ꝯ̄ mentē et diſpoſitiōeꝫ Frācıſci. et nō ſm re-
gulā Frācıſci ſed ſm bullaꝫ ordinatā a papa. ſit ğ vicariꝰ pa-
pe et nō ſit vicariꝰ miniſtri generalis q̄ eū nō conſtituit et non
ſit vicariꝰ factus a capitulo generali ordinis et regule beati
Frācıſci. papa eni mr'ta p̄t Nā p̄t eq̄re q̄drata rotūdis vt vo
luit hoſti. et ī toto et ī parte p̄t derogare regule frācıſci. Sit ğ

vicarius ↄ̄ ordinatiões fráciſci et caueāt domini obſeruātes
doctrinā glo. in. c. nō eſt q̄ voluit q̄d qñ papa nō diſpenſat ex
iuſta cauſa q̄ debet interuenire. vt i. c. ꝑ venerabilē i ꝟ. diuerſis
cauſis in ſpecti q̄ filij ſint legi. Jlle cū quo diſpēſat nō eſt tutꝰ
in tribūali eiꝰ q̄ nihil ignorat ⁊ ꝑcōſequēs ex hac bulla altata
eſt regl'a fráciſci et effecta ē noua ꝓles nō cogitata a fráciſco.

Nomē vicarij generalis ē velatū nomē miniſtri generalis ⁊ nomē vicarij ꝓuincialis velatū nomē miniſtri ꝓuicialis

Argumētum quītum

Preterea faciat ⁊ ad hec accurate aduertat dñs iudicans iſta
eni nominatō vicarij ē q̄dam ſimulatio qꝛ cū rctā via noluiſ-
ſēt fraudare poteſtatē ⁊ aucto. miſtri generalꝫ venerūt via ob
liq̄ ⁊ īdirecta honeſ: e. n. nō potuiſſēt ꝓcurare vt fieret vnꝰ alt
generalis miniſter q̄ haberet totalē ꝑlationē ſupꝛa ipſos fra-
tres obſ'uantes. nec rite. nec recte aut iuſte potuiſſent ꝓcura-
re inuenta eſt via vt fiat vicarius generalis quo caſu ſuccedit
doctrina glo. que voluit in. l. j. C. de priuile. ſcola. lib. xij. ꝙ q̄
dam. d. Odoff. cū non poſſet aſſumi in poteſtatez bonoñ. Fe-
cit ſe. aſſumi in defenſorem bononienſem ꝙ facere non potuit
quia fecit fraudem de nomine ad nomen. ⁊ gloſa in. capitulo.
plerиꝫ. xiiij. q. iij. dicit ꝙ ſepe numero fit fraus de nomine
ad nomē quia mulier non poſſit de iurefide iubere conſtituit
ſe principalem debitricem. l. q̄uis. ff. ad velleia. xxxiij. q. v. c.
mulierem et cum mulier non poſſit donare fingit ſe vendere.
lege. Si ſponſus. §. Circa. ff. de dona inter virum et vxo-
rē et ideo Baldus arguit contra magnatem in lege non dubi
um. ff. de legi prohibitum ex diſpoſitione ſtatuti acquirere in

mobilia ipſe facit acquiri per alium. puta per famulum quia videtur in fraudem legis hoc facere et ꝙ voluit idem bal. in. l ſi mancipia. C. ſi quis alteri vel ſi et in. l. ſi vt ꝓpōis. C. de rei vē. ⁊ in. l. cum ipſe. C. d. ꝫ empt. et in. l. j. C. ſi ſeruus ex re. vbi arguit contra prelatos ementes. de pecunia eccleſie ⁊ interponentes nomen alterius et facit. c. j. ⁊. c. inquirendum. de peculio cleri et quid voluit aug. cōſilio. cclxxx. et ideo aug. arguit in. l. qui ſolam. ff. de ſerui ruſti. ꝑdio. contra nobilem hiſtrionem gonellam qui ſuper quodaꝫ curru pleno terra ferrariēſe ſuttauit territorium Verone ſibi ꝓhibituꝫ allegando ſe ponere pedes in territorio ferrarienſi dicit potuiſſe puniri. quia in fraudem ſtatuti et legis hoc fecit. l. fraus. ff. de. lega. Ideo videtur Dicendum ꝙ in fraudeꝫ regule fuit ꝓcurata bulla apponendo nomen vicarij qui reuera eſt generalis cōſtitutus a papa Et cōcedo. ꝙ papa potuiſſet facere iſtū vicarium eſſe generalem miniſtrum quo ad ipſos obſeruantes eſt. n. ſibi cōceſſa poteſtas celeſtis et terreſtris imperij. ſed eis fuit viſum inhoneſtum ideo videntur ꝓnūciaſſe illud nomē vicarij Quod aūt ita ſit ſuadetur ratione hoc modo iſte vicarius generalis eandem habet poteſtatem quā habet generalis miniſter viſitat publice et priuate monet corrigit abſoluit carcerat et excōmunicat conſtituit officiales deſtituit liberat a penis et abſoluit inuocat brachium ſeculare recipit ad ordinem et ad ꝓfeſſionē Gracias cōcedit fratres recipit collocat et expellit per cenſuram eccleſiaſticam compeſcit cōgregationes et cōgregationē retinet licenciat ad ordines ſacros fratres habilitat ad predicandum. et ad confeſſiones audiēdū. cōgregat vicarios et diſcretos quarumlibet vicariaꝝ Et ꝓuinciaꝝ. ſibi ſubiectarum et capitulariter facit eos cōgregari vt facultatem habeant faciēdi omnia Et ſingula que de iure et cōſuetudine et priuilegijs poſſunt facere eiuſdeꝫ ordinis fratres in eoꝝ generali capitulo congregati. Et ꝑcipue elegendi vnū religioſum in eoꝝ ſolemni generalem vicarium que verba formaliter dant poteſtatem ꝑlacioneꝫ qꝫ ac prerogatiuā cōferunt illi vicario generali quā habet generalis miniſter. et percōſequens effectualiter et eſſencialiter eſt miniſter generalis quo ad fratres obſ-

uantes velato nomine vicarij expreſſi licet ergo in bulla expꝛi
mat vicarius generalis. tamen eſt velatum nomen miniſtri ge
neralis. ergo ſtante regula franciſci non poſſunt eſſe duo Frã
ciſci ſicut nec poſſunt eſſe duo apoſtolici. ergo talis bulla ap
ponit ſciſma ad inconſutilem Regulam beati Franciſci Ideo
non dicitur ille vicarius generali s ſecundum regulam Fran
ciſci ſed ſecundum bullam pa pe eſt reuera miniſter generalis
quo ad fratres obſeruantes Et ad hoc diligenter cõſideretur
quia in dicta bulla dicitur ſtatuimus ordinamus. et decerni
mus vt deinceps vicarius generalis ꝛc. quia illud verbuz de
inceps importat rem nouam et nouaz ordinationez quaſi pa
pa velit (illud quod ante hac nõ fuit prouiſuz) ſcilicet quod
conſtitueretur vicarius generalis qui congregaret capituluz
et faceret illa congregacio illud. quod cõſueuit facere totum
capitulum generale ſancti Franciſci de iure conſuetudine et
priuilegio Simile dicim⁹ de iſta dictione decetero. vt in cle
men. in verbo decetero. de ſumma tri. Ex quo infertur quod
illa verba appoſita in bulla prefata dum dicunt inherẽtes con
ſtitutionibus. et ſtatutis concilij. et pape Martini nõ ſunt ve
ra. et ſic illa bulla eſt ſibi contraria Et ꝑconſequens eſt ſuſpe
cta quod tanta veritate fuerit conceſſa. et ſic apparet quod eu
genius produxit nouum genus fratrum et nouam ꝓlem reli
gioſorum.. Et ſic dicta bulla derogat poteſtati et prelationi
generalis miniſtri.

Vicarius eſt papalis auctorita tis et non prouincialis vel genera lis vicarius

Argumentum ſextum

Preterea faciat. in dicta bulla dicitur quod debeat conuoca
re vicarios ꝛc. que verba auferũt generali miniſtro poteſtatẽ

congregandi.et conuocandū illos vicarios.et miniſtros Et ſic papa detrahit poteſtati ipſius generalis et percō ſequens facit nouam regulam. vt dicta le.ius ciuile. hoc decidit text⁹ in capitulo de preſcrip. vbi dicitur quod ſi abbas preſcribit i⁹ epiſcopale .in aliquo loco. quod videtur totū illud ius quod preſcripſit abdicare ab epiſcopo .quo ad illum locum. et dixit multum eleganter dominus Petrus de Ancharano. in capitulo nouit de.iudi. quod ſi aliquis preſcribit ſpeciem iuriſdictionis in loco. videtur illam ſpeciē abſtrahere. a totali iuriſdictione ordinarij . et Auguſtin⁹ in.l.ij. C.de cano. preſta. libro.decimo. Dicit quod ſi vnus officialis eligitur ſpecialiter ad vnum officium. quod per illam ſpecialem electionē videtur ſublata omnis poteſtas de eo quod ſibi eſt ſpecialit᷑ cōmiſſum alijs rectoribus vniuerſalem iuriſdictionem habentibus. et per hoc dicit. Quod cum in ciuitate peruſij ſint quidā quibus data eſt ſpecialiter poteſtas contra bannitos peruſinos quod per hanc ſpecialem commiſſionē iuriſdictionis videtur derogatū omni iuriſdictioni poteſtatis capitanei et poteſtatis peruſij . Ita dicamus in propoſito noſtro . quia cum papa ſpecialiter concedit vicario generali poteſtatē congregandi capitulum . Et elegendi vicarium generalem ſequitur quod illam aufert generali miniſtro . Et ſic derogat poteſtati ipſius miniſtri .

Obiectio in argumentum et Reſponſio

Et ſi dicatur quod incontrarium facit lege prima. C.de offi. prefec. vrbis. et quod ibi voluit Bartolus quia reſpondeo. Primo illa lege prima non probat id ad quod eam allegat Bartolus vt plene hoc declarat dominus meus Johānes de imola. in.l. ticie. textores .ff. de legatis primo. Secundo reſpōdeo allegando elegantē doctrinā Bal. in le. j. de officō ꝯſul.

Ubi dixit quod quociens illa ſpecialis commiſſio Juriſdicti
onis nõ confertur alteri vt inferiori. Tunc ſemp̄ abſtrahit ab
vniuerſali iuriſdictione et ponit exempla optima vt potuit vi
dere dominus iudicans. Sed ita eſt in caſu noſtro quia do-
minus Eugenius contulit illam poteſtatem cõgregãdi capi-
tulum et elegendi vicarium generalem eodez modo quo ↄpe
tit generali tocius ordinis cum ꝓrogatiuis ↄpetentibꝫ capitu
lo generali tam ex iure cõmuni quam conſuetudinis ꝙ̃ priui-
legioꝝ et quod generalis miniſter teneatur infra triduũ cõfir
mare talem vicariuz electum alias ſit vicarius auctoritate pa
pali et apoſtolica. et ſic liquido apparet quod illa ſpecialis cõ
miſſio congregandi et elegendi non datur illi vicario et con-
gregationi tamq̃ʒ inferiori quinimo tanq̃ʒ equali ita ꝙ ſi non
velit cõfirmare talem electionez miniſtri generalis valida eſt
talis electio et ille remãet vicarius auctoritate papali ꝛ ꝑcon
ſequens generatio vnius eſt corruptio alterius hec ergo po-
teſtas collata illi vicario quo ad congregandum et eligenduz
vicarium videtur adempta miniſtro generali. Et iſta videtur
pura veritas Argumento. c. non ne. de preſumptio. xxv. di. c.
qualis. l. maritus. C. de ꝓcur. l. cum pretor. ff. de iudi. cũ ſi. il-
la enim bulla nõ tendit ad aliud niſi ad detrahendum poteſta
tem ꝛ prelationem generalis miniſtri quaz Franciſcꝰ glorio
ſus contulit ſuo ſucceſſori erga omnes ſui ordinis fratres ꝓ-
hibuit itaq̃ʒ illa bulla prelationem miniſtri generalis quaz ex
regula habet ſuꝑ ipſos fratres nũcupatos de obſeruantia. et
percõſequens dicta bulla detraxit partem obedientie contra
ipſum generalem miniſtrũ quod eſt eſſenciale in quocũq̃ʒ ſa-
cro ordine et quacumq̃ʒ religioſorũ regula omnis enim regu-
la religioſorũ tendit ad finem obediencie eſt enĩ ſignum ario-
landi nolle obedire et obediencia prefertur victimis. vt dicit.
textus in capitulo ſciendũ. viij. q. j. ꝛ gl. iiij. q. j. in ſumma ꝛha
betur primo regum. c. xv. ꝛ eccleſiaſtici. c. iiij. Et ꝑcõſequens
per dictam bullam derogatuz eſt dicte regule Franciſci ꝛ ꝓ-
ducta noua progenies preter volũtatem et prouiſionem et cõ
firmationem Franciſci. Unde potuiſſet afferri in medium il-
lud quod Uirgilio venit in mentem in buccolicis in ſexta eglo-

ga dum dicit. Jam noua ꝓgenies celo demittitur alto.

Vicarij ſubiectio ē ex bulla euge nij et non ex mente ſancti frāciſci. Argumētum ſeptimū

Preterea faciat in prefata bulla dicitur prouinciaꝝ ſibi ſub-
iectarum ſenſit enim papa quod ille vicarius generalis de-
bet congregare miniſtros et cuſtodes prouintiarū ſibi ſubie-
ctarum quo caſu cuꝫ dicta bulla emanauerit cuꝫ tanta delibe-
ratione vt fuit argumentatuꝫ pro parte cōtraria ſuperius. vi-
detur quod papa ꝑ illa verba ſubiecerūt vicario prouincias
per id quod voluit. Inno. in. ca. cum ab eccleſiaruꝫ de officio
ordi. Scirem nunc libenter a quo iſte vicarius habet particu
lares prouīcias ſibi ſubiectas dic iſtud a regula frāciſci. iſtud
ſibi non competit. quia ex regula omnes fratres vniuerſi de-
bent obebire franciſco et ſuo ſucceſſori qui eſt generalis mini
ſter. Ergo neceſſario ſequitur dicendū ꝙ ex bulla Eugenij vē
dicat ſibi talem ſubiectioneꝫ videtur enīꝫ offendere mentes pi
as quod vendicare velit iſte vicarius generalis ratione ſubie
ctionis ꝓuincias ordinis Franciſci. quas franciſcꝰ ſibi arro-
gauit et violare. et ſcidere regulā contra diſpoſitioneꝫ Fran
ciſci vnde poſſet ſibi dici. non illi imperiuꝫ pelagi. vt ſcribitur
in primo eneidos Et eſt etiam diligenter ponderandum quia
illa verba prouinciarum ſubiectaruꝫ violant regulam ſancti
Franciſci. quia in ea regula dicitur quod generalis miniſter
ſit ſeruus. Et dominus Eugenius non vocat iſtum vicarium
ſeruum ſed dominū et principem ꝓuintiarum quod eſt contra
regulam et mentem Franciſci. Et ſic ex iſto capite videtur al
terata regula adeo quod iſta progenies fratrum de obſeruan
tia dicitur noua et aliena a regula et ordine franciſci.

Vicarij confirmatio eſt quedam

tacita a veris prelatis franciſci exemptio.

Preterea faciat quia in dicta bulla dicit ꝙ ip̄e generalis mini-
ſter teneat infra triduum a die preſentationis ſibi facte cōfir-
mare ipſum electum concedendo et committendo vices ſuas
dādo ſibi liberā auctoritatē ⁊ poteſtatē oīmodā facultatez ſu-
per omnes et ſingulos fratres de obſeruantia. Iſta ſūt forma-
lia verba bulle ſed indubitanter iſta cōfirmatio eſt quidā col-
locatus et fictus modus tollerandi prelationez miniſtri gene-
ralis contra mentem et regulaz franciſci. quia cum iſti fratres
obſeruantes nō vellēt ſubditi eſſe generali miniſtro introdux-
erunt hunc nouum exemptionis modum. ceci eniz viderent ꝙ
iſta confirmatio fienda a generali miniſtro eſt quedam tacita
exemptio et eſt contra omnem iuris diſpoſitionem loquentez
de confirmatione electi. Confirmatio enim electionis requi-
rit iuris ſolemnitatem in capitulo fe. de. elec. li. vj. Et requiri-
tur quod ſuperior ſe informet de modo et forma electionis et
de perſona et meritis et ſufficientia electi. ſi generalis miſter
tenetur confirmare infra triduum velit nolit quia elapſo tri-
duo eſt confirmatio auctoritate appoſtolica et papali. ad q̇d
dominus Eugenius contulit hanc auctoritatem confirmati-
onis miniſtro generali. Primo iſta confirmatio eſt contra om-
nem ſubſtantiaz confirmationis et requiſitoꝝ a iure. poſſet ei
opponi contra formam electionis et contra perſonam electi.
in capi. de elec. li. vj. Sed iſto caſu nihil opponi poteſt. Quā
ergo ſuperioritatem habet generalis ſupra iſtum vicariuz vt
cum confirmet inuite: nullam ſcilicet habet quinimo videtur
quedam velatio officij generalis quod ille electus vicarius
habet. voluerunt enim cooperire ꝙ ille vicarius eſſet in veri-
tate miniſter generalis. et inuenerunt illum velatum modum
dicendi ꝙ eſt generalis vicarius. Cum ergo nullam habeat
eſſentiam confirmationis. ergo non eſt confirmatio et percō-
ſequens generalis nullam habet ſuperioritatem erga iſtuz vi-

carium. Et ſic non eſt iſte vicarius ſubiectus Franciſco ſed im
mediate eſt ſubiectus romão pontifici. quod etiã clarius oſtẽ
ditur. cognoſcere de iuribus electionis et de perſona et meri-
tis electi requirit altiorem indaginem quam trium dieruꝫ. nõ
enim poteſt in tam breui tempore cognoſci iuxta illud quod
dicitur in capitulo cum litteris de in integrum reſti. vbi dicit
quod ſententia pape fuit retractata ex eo ꝙ fuit lata in taꝫ bre
ui tempore quo non fuit veriſimile cognouiſſe de cauſa quem
tex. etiam ad hec allegat barto. in. l. prolatã. C. de ſen. ⁊ iter.
om. iud. Et optime facit. ca. ponderet quiſqꝫ ſermones ſuos
et ibi dicit glo. tempore eugeniꝰ vt aliquid maturius agamus
et ibi dominicus arguit. contra iudices qui in paruo tempore
dato ſibi ꝓceſſu ferũt ſententiã vt pſumatur ꝙ cognitionem
nõ habuerũt de illa cauſa quo caſu talis ſententia eſt nulla al
legat dictum. c. cum ex litteris et voluit dominꝰ pe. de ancha
in cõſilio. cccxxj. Incipi. viſis facti narratione ⁊ idẽ voluit in
cõſilio incipiente viſo. ⁊c. Apparet ergo ꝙ iſta nõ eſt cõfirma-
tio effectualiter et eſſẽcialit. Et ſi dicat ꝙ imo in trib dieb po
terit haberi plena cauſe cognitio qꝛ capituluꝫ elegens illũ vi-
carium poterit cõſtituere duos ⁊ cõmittere eis formaꝫ electio
nis ⁊ merita pſone electe. Et ſic illis trib diebus poterit habe-
re generalis miniſter plenã informationẽ de meritis pſone et
de modo ⁊ forma electionis. Quia etiã ad hoc reſpõdeo i dic-
ta bulla dicit quod teneatur cõfirmare vnde iponit neceſſita-
tem generali miniſtro. vt confirmet quo caſu videtur auferre
generali miniſtro omnem iuriſdictionem cognoſcendi. de vi-
ribus electionis ⁊ meritis perſone. quia ad quid perditio iſta
ſi non poteſt aliter diſponere. niſi confirmare. Sequitur ꝙd
inconſequentiam aufert omnem cognitioneꝫ omnem iuriſdi-
ctionem generali miniſtro que omnia repugnant nature et eſ-
ſentie confirmationis Ideo videtur quod vere iſta non ſit cõ
firmatio imo eſt contra naturam confirmationis que eſt vt ex
aminentur merita electi. et vires et forma ipſius electionis
Ideo non poteſt aliter facere miniſter generalis niſi cõfirma
re ⁊ eſt confirmatio iuſſa coertio et per conſequens non opera
tur effectũ cõfirmationis cũ bulla cõpellat ad confirmandum

Simile dicimus ſententie arbitri eſſe ſtandum velint nolint
partes. vt. l. diem proferre ſtari. ff. de arbi. quod procedit quā
do voluntarie cōpromittunt. Sed ſi coacte ex diſpoſitiōe ſtā
ti quo cauetur quod partes teneantur cōpromittere Tūc poſ
ſunt appellare et non tenentur ſtare laudo. ex eo. quia non vo
luntarie com promiſerunt ſed coacti ab ipſo ſtatuto. Ita pro
batur In. c. ab arbitris de officio de lega. lib. vj. firmat ibi. d
Pe. de ancha. et dominicus Idem noluit. Bar. in. l. ſi. C. de
iudi. et in. l. §. interdum. ff. a qui. appell. non. li. et ipſe papa di
citur confirmare et nō ipſe generalis miniſter ex quo coactus
et iuſſus ex bulla confirmat Et percōſequens talis cōfirmatō
vicarij eſt quedā velatio colorata ita vt videatur colorate et
cooperte eſſe generalis miniſter Et ꝑconſequens papa videt
apponere aliud capud in regula Franciſci et alium generalez
miniſtrum et apponit ſciſmam in illa ſtupenda et ſacra incōſu
tili regula Franciſci Et percōſequēs ſortitur talis confirma
tio vim et vigorem ex bulla et non ex generali miniſtro et per
hoc nō dicitur eſſe vicarius ipſius generalis miniſtri.

Quod nomen vicarij non ſit verū nomen ſed velatū et quod eſt no ua proles. Argumētum nonū

Preterea faciat duz ī dicta bulla dicitur ꝙ generalis miniſter
teneatur concedere dicto generali vicario liberam poteſtatē
et omnimodam poteſtatez que verba ſi bene ponderant vio
lant regulam Franciſci nā ſi illa poteſtas eſt libera ſequit ꝙ
non eſt ſubiecta regule et preceptis beati Franciſci. libera enī
poteſtas liberat a regulis iuris poſitiui. &c. vt eſt text[9] in. l. j.
ff. de teſta. mili. ⁊ in. l. inteſta. C. eo et in. l. iij. §. j. ff. de arbitris
et in verſi. Libera poteſtas ⁊ in aūc. omnes peregrini. C. cō
munia de ſucceſ. Si ergo papa artat quod infra triduum ge
neralis miniſter confirmet illum vicariuz generalem et conce

dat ſibi liberam poteſtatem ⁊ omnimodam facultatem in om
nib⁹ expreſſis in dicta bulla ſequitur neceſſario ꝙ illum liber-
rat a iugo regule ⁊ preceptis regule Franciſci ⁊ etiam liberat
eundem vicarium ab obedientia ⁊ iuriſdictione ipius genera
lis miniſtri. ⁊ per conſequens habet poteſtatem in ipos· frēs
de obſeruantia liberam ab ipo Franciſco ⁊ a regula ſua: et ꝑ
conſequens eſt alterata ſubſtantialiter ⁊ eſſentialiter ⁊ accidē
taliter dicta regula Franciſci: et per ipam bullam. ad quid er
go ſe appellant fratres ordinis franciſci cum ſint noua proles
producta ab Eugenio.

Argumentum aliud

Preterea faciat in prefata bulla apponuntur iſta verba in vir
tute ſpiritusſancti omni appellatione poſtpoſita in omnibus ⁊
per omnia firmiſſime pareant ⁊ obediant eidem vicario tan-
ꝙ perſone ipius miniſtri generalis que verba in omnib⁹ ⁊ per
omnia important ꝙ ipe vicarius paſſiui ⁊ ſine aliqua differē-
tia ſit miniſter generalis. talia enim verba ſunt appoſita for-
maliter in l. ij. §. furioſus. ff. de iure codicil. in verſi. in omni-
bus ⁊ per omnia quieſcentis loco habeatur. quem textum re
putat ſingularem. ang. in. l. in negocijs. ff. de regu. iur. Ex q̄-
bus verbis doctores dant doctrinam ꝙ vbicunqꝫ ſtatutum
diſponit ꝙ forenſis in oib⁹ ⁊ ꝑ oia habeat ⁊ tractetur vt ciuis
nulla differentia eſt inter ipos ciues originarios ⁊ veros: ⁊ i-
ter ipos forenſes. Ita firmat Bal. in. l. omnes populi. ff. de iu-
ſti. ⁊ iur. ⁊ Bar. in. l. ſi is qui pro emptore. ff. de vſucap. Cum
ergo papa vult ꝙ in omnib⁹ et per omnia ſibi pareatur vt ꝑ-
ſone generalis miniſtri: et compellit ipm miniſtrum generalē
ad concedendum ipi vicario liberam poteſtatem et omnimo-
dam facultatem ſupra ipos fratres de obſeruantia: ſequit ꝙ
reuera in omnib⁹ et per omnia miniſter generalis eſt: et ficto
nomine appellatur vicarius. Et ſi dicatur ꝙ improprie eſt ge
neralis miniſter. ad hoc reſpondeo negando iſtud aſſumptū
ex eo. Primo papa vult ꝙ in omnib⁹ et per omnia ſit general

miniſter. Secundo hoc facit per viam conſtitutionis et legꝫ
quo caſu quotiens quis efficitur ciuis per viam conſtitutio
nis dicitur ciuis proprie. vt probat textus in. l. j. in ver. ſi cui
proprie. et hoc ibi decidit Bar. ff. de municipi. et per cõſeq̄ns
ſequiturꝙ proprie eſt generalis. et ſic erunt duo capita in illa
regula Franciſci: ꝙ erunt duo Frãciſci quod natura abhor-
ret. Et ideo congruentius videtur dicendum ꝙ noua proge-
nies producta eſt ex bulla illa: ꝙꝫ dicere ꝙ ſint duo Franciſci
et duo generales miniſtri et ſcindere illam inconſutilẽ regulã

Quomodo vicarius poteſtatem habet potius diſſipandi quã diſpenſandi.

Argumentũ decimum.

Preterea faciat quia in dicta bulla dicitur excommunicatio-
nibꝰ cenſuris ſuſpenſionibꝰ regule et tranſgreſſionibꝰ prefato
generali miniſtro commiſſis vel reſeruatis. libere abſoluendi
liberandi diſpenſandi quotiens opus fuerit ſe quoqꝫ ab huꝰ
abſolui liberari ꝛc̃. Ex quibꝰ verbis apparet ꝙ iſte vicarꝰ ge-
neralis poteſt attẽtare reſeruata generali miniſtro libere quo
caſu verbum libere importat ꝙ ſine licentia et etiam ſine aſſi
gnatione cauſe poſſit attentare reſeruata miniſtro. ita ꝙ non
poterit ſibi dici cur ita facis hoc. probat glo. ordi. ꝙ verbum
libere intelligitur ſine licentia alicuius. in cle. dudum. in ver-
ſi. libere. de ſepul. et in. c. omnis vtriuſqꝫ ſexus. de peni. et re-
miſ. et in. c. multa. de preben. et in. c. licet epiſcopus. e. ti. li. vj
per Jo. an. c. de illis de ſpon. ꝙ autem verbum libere impor
tet id eſt ſine aſſignatione cauſe: probatur in. c. ſi quem de ꝓ
cu. li. vj. Et ſic apparet ꝙ ſine licentia ipſius generalis et ſine
aſſignatione cauſe poterit diſpenſare. Ex quo reſultat vnuꝫ
quod repugnat iuri et regulis communibꝰ. quia cum diſpen-

ſatio ſit iuris communis relaxatio. vt in. §. niſi rigor. j. q. vij.
et ibi dicit gloſa ſolennis: ꝙ ſi fiat ſine cauſa dicitur iuris cō-
munis diſſipatio quod per illa verba poterit generalis vi-
carius libere diſpenſare. id eſt non aſſignando cauſam et nō
requirendo licentiam a generali miniſtro. Ergo videtur ex il-
lis verbis poſitis in bulla coniunctis prefatis iuribꝰ ꝙ papa
committit huic generali vicario poteſtatem diſpenſandi ſine
cauſa que diſpenſatio ſine cauſa eſt diſſipatio. Et per ꝯſeqñs
ſibi committit poteſtatem diſſipandi regulam Frāciſci ꝙ nō
eſt permiſſum generali miniſtro qui eſt ſeruus regule ex ordi-
natione Franciſci. quod reuera eſt ꝯtra mentem ipſius Fran-
ciſci. apparet ergo ex h nimiſ fuiſſe alteratā regulā p iſtā bullaz.

Obiectio in argumentum et re-
ſponſio.

Et ſi quiſpiā dixerit amice iſti frvtres obſeruātes ſēper eligūt
ſimilē eis ⁊ ſic religioſū obſuantē vt ex ipſa bulla tenet. q̇ eſt
celebris vite et mirabilſ ſāctimōie inq̄ ceſſat omis ſiniſtra ſu-
ſpicio. Ad h reſpōdeo ꝙ homo ē et peccare poteſt. nā ipſe pō-
tifex romanꝰ de q̄ dicit tex. in. c. xj. diſtn. ꝙ merita petri aut ſā-
ctū vident aut ſanctū faciūt. nihilomiꝰ homo ē. et peccare pt
vt in. c. nō in cōpetēter ij. q. vij. Ergo multo fortiꝰ poterit pec-
care. ille vicariꝰ genel. ar. c. ſi papa. xl. di. cū ſi. Et iſtud repug-
nat mēti ⁊ regule Frāciſci q̄ voluit ꝙ miniſter generaſ eēt ſuꝰ
regule ⁊ p iſtā bullā vicariꝰ generaſ efficit dñs poſtq̄ꝫ poteſt
libere diſpēſare. Et p ꝯſequēs in h eſt maior ipo generali mi-
niſtro q̄ nō eſt vicariꝰ miniſtri imo ē maior ipo miſtro Sꝫ h
nō potuit fieri ex regſa q̄ fit ex bulla cum modico onere officij
generaſ miniſtri Et p ꝯſequēs cū modico onere beati frāciſci
cuiꝰ vices gerit miſter generaſ ⁊ iudicat ſatiſ idecēs ⁊ ihone-
ſtū ⁊ vt refert do. cardina. zabarella i ſuo comento. c. p pēdumꝰ
de ſen. excō. oē inq̄t idecens apud theologos r̄putat ipoſſibi-
le. Cū q̄ iſti fratres obſuantes omni honeſtate coruſcāt debēt
hāc idecētē cōceſſiōez r̄putare ipoſſibilē ⁊ ſbijcere colla regſe

illius patriarche Franciſci. Et etiam dicitur in dicta bulla ſe quoqꝫ ab huiuſmodi abſolui liberari et diſpenſari. faciēdi etiam quotiens ei videbitur oportere. que verba inferunt ꝙ ſine licentia generalis miniſtri poteſt ſe facere abſolui et liberari et diſpenſari quo caſu videtur indecentiſſimum. Et ſic generalis miniſter nullam videtur habere prelationem eſſentialiter aduerſus hunc vicariū generalē. et ſic eſt idem ꝙ ipe gn̄al᷑

Quod eſt vicarius pape ⁊ nō generalis. Argumentū vndecimū

Preterea facit in dicta bulla dicitur ꝙ triduo elapſo electus non confirmatus in vicarium habeatur ſedis apoſtolice auctoritate confirmatus. Unde ſuccedit doctrina glo. cōmuni ſcribentium voto et opinione probata in. c. cum aliquibꝫ. d̄ reſcrip. li. vj. que dicit ſi romanus pontifex mandat per viam p̄cepti ordinario vt aliquid faciat in re competenti et congruēti ſibi ordinario iure et iure ordinarie iuriſdictionis: ꝙ videt᷑ illum facere delegatum. Cum ergo Eugenius in dicta bulla precipit miniſtro generali ꝙ confirmet infra triduum dictum vicarium generalem cum dicat teneatur generalis miniſter. ⁊c̄. videtur facere ipſum generalem miniſtrum delegatum. et ſic non confirmat vt miniſter generalis: ſed vt delegatus pape. ceci viderent ꝙ ille generalis vicarius non eſt vicari⁹ miniſtri: ſed pape. quia ſi miniſter generalis illum confirmat vt delegatus vtitur vice delegantis et repreſentat ipſum papam vt in. c. ſane. de officio delegati. Ergo ſequitur ꝙ ab ipo papa videtur conſtitutus vicarius et confirmatus. et ſic noua ꝓles eſt producta aliena a regula Franciſci.

Quod dicitur vicarius ex bulla ⁊ non ſucceſſorū ſancti franciſci

Argumentū duodecimum

Preterea facit quia in dicta bulla dicit̄ ꝙ vacationis ipſiꝰ generalis vicariatus tempore propter mortem ipſius vicarij vicarius illius prouincie in qua ille generalis vicarius deceſſit aut mortuus extitit aut depoſitus exerceat officium vicariatus auctoritate apoſtolica. Audi apertam inboneſtatē ꝙ tempore quo vacat ille generalis vicariatus: ſucceſſor Franciſci ſe nō habet impedire nec aliquā iuriſdictionē habere: et ꝑ cōſequens nec ipſe Franciſcus. ergo nō eſt vicarius ex regula: ſꝫ ex bulla. et cum regule iuris omnes clament ꝙ omnia noſtra facimus cum auctoritatem noſtram impartimur. vt in. cap. j. et. ij. de confir. Utilis vel inutilis. l. ij. §. ſed quia. de vete. iu. enucle. et papa ex certa ſcientia ſua confirmat iſtum generalem vicarium ſi infra triduū miniſter generalis illum nō confirmat: ſequit̄ ꝙ talis confirmatio ex quo eſt facta ex certa ſcientia videtur facta in forma ſpecifica quo caſu ꝙ ſit vicarius pape et ex bulla. vt no. in. c. j. et. ij. de confir. vti. per Inno. et alios. et ideo dixit Bal. in dicta. l. ex placito. C. de rer. ꝑmu. ꝙ quando papa confirmat vt cauſa ſpecifica ſtatuta ſpoleti: tranſgreſſor talis ſtatuti nō dicit̄ tranſgreſſor ſtatuti ſpoleti: ſed dicitur tranſgreſſor ſtatuti papalis. facit quod no. Bal. ī tractatu de ſciſmatis quem poſuit in rubrica. C. ſi quis ali. teſta. prohibue. Et ſic apparet ꝙ non eſt vicarius miniſtri generalis. et licet in dicta bulla dicatur ꝙ miniſter generalis per ſe dumtaxat perſonaliter poſſit viſitare et corrigere. Ponderet dominus iudicans dicta verba. quia licet dicatur poſſit viſitare et corrigere: nihilominus apponuntur verba reſtringentia dum reſtringit papa dicendo videlicet prouocādo ad meliorem frugem. et ſic non eſt vera correptio nec eſt vera viſitatio. cum non apponat correptionem iuxta demerita. et penaꝫ iuxta peccata et qualitatem illorum. Et poſtea ſubdit dicta bulla ꝙ ſi quēꝗ̄ reppererit criminoſum ꝙ abſit. ipſm vicarium ꝛc̄. Unde decidit bulla ꝙ generalis miniſter in propria viſitet perſona et non per alium: et ſic reſtringit poteſtatem mini

ſtri ⁊ reperto viſito criminoſo ille generalis vicarius puniat et corrigat ſecundū qualitatem delicti ⁊ ſic nulla cohertio da tur generali miniſtro quinīmo auffert ſibi iuriſdictionem ⁊ eſt cōtra iuris diſpoſitionem ꝙ cognoſcat ⁊ nō finiat nec iudica ta exequatur vt in. l. quare. ff. de iudi.

Ex tenore bulle noua ꝓles i nō fratres ſancti Franciſci comunicū tur. Argumentum xij.

Preterea ſi quiſpiam opponat dicendo amice nullo modo po teſt miniſter generalis venire cōtra diſpoſitionē huꝰ bulle et ideo nō poteſt nūc impetere iſtos obſuantes aliq̄ modo. quin īmo timeat penas inflictas ex conſtitutione ipſius bulle quia ī ea dicitur ꝙ generalis miniſter nullam moleſtiam inferre au deat aut preſumat ipſi vicario aut alteri de dicta familia ali as incurrat penam excōmunicationis priuationis officij ⁊ om nium legittimoꝝ actuum. Ergo eo ipſo ꝙ venit contra diſpo ſitionem bulle incidit indictas penas Et ꝯſequens pote rit opponi excep. impediens litis ingreſſum prouemens ex di cta bulla quia ad hoc reſpondeo ꝙ nullam penā incidit gene ralis miniſter cōminatam in dicta bulla etiam ex tenore ipſiꝰ bulle. ꝙ ſic oſtendo illud voluit papa ex dicta bulla quod ſua verba exprimunt. voces enim ſunt ſigna eorū que ſunt in ani ma paſſionū note. vt voluit ariſtotiles primo perhiermenias probatur in. l. labore. §. idem tubero. ff. da ſup. le. cum ſi. Sꝫ verba hoc modo ſunt concepte videlicet moleſtiam inferre p̄ ſumat primo verbum moleſtia capitur in malum partam et ī telligitur ſi in iuſte moleſtet ſed ſi iuſticia mediante faciat non dicitur inferre moleſtiam argu. lege. graccus. C. de. adul. hoc decidit in indiuiduo baldus in lege. j. l. viij. q. C. de hijs que pene nomine. in verſi. quero quid ſi teſtator mandauit heredi ne moleſtet vxorē in ſuo legato qualiter intelligetur reſponde

bat baldus ibi ꝙ intelliget malo et ĩiuſto modo et animo Se
cus ſi iuſto modo quia quod male animo non fit nullam penā
meretur allegat. lege ſi ſeruum. §. preter in glo. que malo. ff. ď
acqui. here. et alleg. ad hoc glo. peregrina. in. capitulo per il-
lorum de preben. que dicit ꝙ licet in litteris apoſtolicis ſepe
numero dicat ammoto quolibet contradictore. intelligitur ſi
contradicat de facto nō aut ſi contradiceret de iure Quia tūc
non obſtante dicta clauſula iudex poſſet audire contradicto-
rem Allego etiam elegans dictum baldi in lege prima. C. de
vſufr. vbi dixit ꝙ ſi maritus reliquit vxori vſufructuʒ mādās
h eredi quod ſi vxorem moleſtauerit in vſufructu ꝙ cadat ab
here. et heres peciit ab vxore caucionem de vtendo arbitrio
boni viri ꝙ non incidit in penaʒ: quia intelligitur de moleſtia
in iuſta allegat etiam quod noluit. Johannes de imo. in lege
paterfamil. ff. de here. in ſti vbi dixit quod ſi teſtator manda-
uit heredi ne moleſtaret vxorem in fidei com. ⁊ heres petit ab
vxore quartam ex ſenatus conſulto trebelli. quod non incidit
in penam inflictam a teſtatore. Facit textus in capitulo ſigni-
ficante de pigno. ne ĩ verſiculo moleſtia ⁊ quod ibi voluit Pe
trus de anchora. et ita intelligitur textus in clemen. fi. de pri
uile. in verſi. moleſtiam inferat et quod habetur in lege luci⁹.
§. tres heredes in verſiculo moleſtia. ff. ad trebell. et in lege.
ab aurelio. §. gaius. ff. de liber. lege. et ĩ capitulo noſtra de re-
ſcrip. et in capitulo conſtitutus de fideiuſſ. et ĩ lege omnes ad
fi. C. de quadrien. preſcriptio. et quod no. ange. lege ſtipula-
tio iſta. §. j. ff. de verborum obliga. et quod habetur in capitu
lo preſentia in verſicu. moleſtatione de probatio. et ſic ex illo
verſiculo moleſtia. datur intelligi voluntas pape in malā par
tem non moleſtent ſecus ſi in bonam. facit etiam illud verbū
preſumat quia etiam capitur in malam parttem vt ex. tex: in.
capitulo decernimus de iudi. in verſiculo preſumat et hoc col
ligit dominus cardinalis. in dicto verſiculo preſumant et ca-
pitulo monaſteria de vita et honeſtate clericorum capitulo.
cum laici de iure patro. capitulo primo ne prelati vic. ſu. ca.
fi. de temp. ordi. lib. vj. ca. cū ne officiis ď teſta. c. oīs ď peni. ⁊

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

remiſ. et ſi. ſequetur ergo ꝙ ſi iuſticia mediante generalis miniſter moleſtet eos in faciendo declarari et decidi ꝙ dicta bulla apponat ſciſſuram et ordinem Franciſci. et apponit duo capita in illo ordine. Et ideo oportet declarari ꝙ non ſunt duo capita ſed vnum ſm mentem Franciſci. eth uiuſmodi eſt generalis miniſter. Aliud vero eſt ſm bullam Eugenij et ſm ordinationem Eugenij. iſtud non eſt moleſtare ipm vicarium: ſed eſt promouere. immo eſt ſalutare ad euitandum ſcandalū quod poſſet ſeminare verſutus hoſtis in populo chriſtiano. q̄ aliqñ ſub ſpecie boni angeli nos decipit: ingerens nobis obſeruationem regule vt ita diſcedamus ad obedientia miniſtri quod maximū peccatum eſt. et perſuadeamus nobis ꝙ quia dicimur obſeruantes ꝙ propterea meliores ſimus alijs. inde oritur ſpiritualis ſuperbia. et quia multum in tali opiniōe nobis ſanctitatis perſuademus fit vt ſimus eo minus ſolliciti et cauti ad euitandum peccata. et ſic aliqñ in maiora peccata incidimus. ecce quid machinatur ⁊ q̄s callide laborat cōtra nos verſutus hoſtis.

Quomodo eugenij mens non fuerit ordinem ſcindere ſed illi potius fauere. Argumentum. xiij.

Preterea etiam ad hoc aduertat. d. iudicans quia in veritate mens ipius eugenij cōcedentis dictam bullam nō fuit apponere ſciſſurā in regula. licet iſta bulla et verba ipius bulle apponant ſciſſurā. ſed mens eugenij nō fuit ad hoc inclinata. et per conſequens corruent ex hoc a dicta bulla p̄fati obſeruātes. Et ad hoc oſtendendū capio ipius bulle verba poſita in p̄hemio et p̄fatiōe bulle dū bulla dicit hoc mō vt ſacra ordis minoꝝ religio ab oī reddat̄ aduerſitate ſecura. vñ ꝯſidero ꝙ final' itentio pape fuit fauere religiōi ipoꝝ mioꝝ. final' eñ intētio ꝯdētis vel ſtatuētis colligit̄ ex p̄hemio. vt ē text' opti' .ſ. l.

Regula.§. Sed nec q̄d in ver. Naȝ iniciū circa fi. b. ff. de iur.
et fa. ignoraui. quem tex. ad hoc allegat dominus antoni⁹ in
cle. j. de elec. facit. l. ſi. ff. de here. inſti. et ibi bald⁹ et. l. cū hijs
et ibi bar. ff. de tranſac. ⁊. l. j. ⁊. ibi illum tex. inducit bar. ff. ad
macedo. et ideo bal. in. c. requiris. ij. de appel. dixit ꝙ clauſu-
la pꝛohemialis reſpicit omnia pꝛecedentia et ſequentia. et vo
luit ideȝ bal. in. l. hec verba. C. de adiec. cau. le. ⁊ in. l. vt libe
ris. C. de colla. et in. l. inteſtato. ff. de ligitt. tu. ⁊. ī. l. j. ff. de oꝛi
iur. et in. §. quibus in pꝛima conſti. C. ⁊ in. d l cum hijs. bar. ī
l. cum quid. ff. ſi. cer. pe. auge. in. l. j. ff. de iudi. d. cardina. in. c.
penul. de cleri. coniug. vbi dicit quod cauſa expreſſa in ꝓheīo
legis pꝛeſumitur eſſe finalis facit. c. ex multa et ibi hoc. colli-
git. dominus abb. lu. ro. conſilio. xxv. et conſilio. lxxix. facit.
l. ticia. §. idem reſpondit. ff. de verboꝝ obligatione et. l. Iteȝ
quia. §. idem videmus. ff. de pac. Stat ergo regula firma ꝙ
mens et finalis intentio eugenij fuit fauere religioni minoꝛuȝ
tota ergo bulla eugenij eſt deducenda in fauoꝛem oꝛdinis mi-
noꝛū eſt et iſte fuit finis mouens eugeniuȝ ad ſic ſtatuendum.
Sed certuȝ eſt ꝙ per huiuſmodi bullam nō apponitur fauoꝛ
oꝛdini et religioni minoꝛum imo apponitur ſciſſura et diuiſit
inconſutilem et in diuiduam regulaȝ Franciſci ergo ſequitur
neceſſe ꝙ ſi papa conſideraſſet quod dicta bulla tendebat ad
diuiſionem oꝛdinis minoꝝ nullo modo ſtatuiſſet ita vt in bul
la continetur licet enim reſcripta papalia ex bona et iuſta cau
ſa concedantur. tamen ſi tendunt ad pꝛeiudiciuȝ eccleſie reuo
cantur vt eſt no. tex. in. ca. pe. de cleri non reſiden. et in. ca. ſug
geſtum de deci. et in. l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ voluit baldus
in rubꝛica. C. qui admit. et facit optimus tex. in. l. ſi homineȝ
. ff. man. Sed cum dicta bulla ponat diuiſionem et ſciſſuram
in oꝛdine et nouam nō recogitatam a Franciſco et mente Frā
ciſci pꝛolem pꝛoducat quia vt ſuperius fuit oſtenſū duo capi-
ta in illo oꝛdine pꝛoducit. et detrahit poteſtati generalis mi-
niſtri. et derogat ſue pꝛelationi vt ſuperius eſt oſtenſuȝ Sicut
enim vna eſt eccleſia vt habetur canticoꝝ. vj. ca. vna inquit eſt
columba mea ꝑfecto vna eſt matris ſue electa genetricis ſue.
et glorioſus paulus apoſtolus iiij. ca. inquit vna ſpes vocati-

oñis noſtre. vnus dominus vna fides. Et ideo dicebat textus in dicto capitulo. loquitur in verbo. maxime nos epiſcopi qui in eccleſia p̄ſidemus vt epiſcopatum quoq; ipſum vnum atq; indiuiſum ꝓbemus vnum eſt caput vna origo et vna ē mat' eccleſia copioſe fecunditatis adulterari nõ poteſt. Ita eſt dicendum in hoc ſacro ordine vt vna ſit regula vnus ſit ordo franciſci vnum ergo decet eſſe caput in regula illa Et vnicum paſtorem vnde libet in medium adducere illud quod ſapiẽti vẽit in mentem canticorũ quinto dum dixit percuſſerũt me lacerauerunt me tu. pallium me. ₹c̄. Unde videtur ex tali bulla lacerari inconſutilis ordo Franciſci et ideo dominica veritas mathei. viij. et Jo. xx. c. dixit ꝙ ſi duo ex vobis conuenerint ĩ terra et ſic iuſſit vnitatem fore ſeruandã .c. alienus .xxiiij. q. j. et ideo iſta domus beati Franciſci non eſt ſcindenda ſed in vnitate conſeruanda iuxta illud pſalmi domine dilexi decorẽ domus tue. et iuxta illud beati qui habitant in domo tua domĩe in ſeculum ſeculi laudabunt te. Domus dei eſt vnitas eccleſie c. omnibus xxiiij. q. j. vnde et de agno paſchali Domin⁹ p̄cepit dicens in vna domo comedetis nec affertis de carnib; extra fores eius leuitic. j. vj. c. Ita dicamus ꝙ in vnica regula et vnico ordine franciſci comeditur quia vnicus debet eſſe ordo et non plures. c. quia ex ſola eccleſia. xxiiij. que. j. vnde. dictus eugenius non habuit certitudinem regule et contentorũ in regula Franciſci et ſi illam ſciuiſſet certe nullo modo voluiſſet ita diſponere vt ponat ſciſſuram in ordine Et ꝑ conſequens eſt ac ſi non ita diſpoſuiſſet ar. eius quod no. glo. ſingularis in. l. tale pactum. §. fi. ff. ꝺ pactis. Et ideo ſingu. dicebat d. abb. in. c. paſtoralis. §.

Quomodo bulla tenẽda non eſt quia aduerſa eſt menti Eugenij. Argumentum decimũ quartum

Preterea de officio dele. ꝙ tunc papa dicitur ex certa ſciētia
aliquid facere quando fuit certificatus de omnibus que potu
iſſent eum remouere a cōceſſionibꝫ factis per eum cuz ergo ex
bulla ipſa non appareat ꝙ eugenio fuerint notificata capitula
regule Franciſci ſequitur ꝙ ſeruanda erit intentio ipſius que
fuit fauere ordini. et non ſcindere bonum vnitatis ordinis et
regule Franciſci. Et per cōſequens dicta regula bulle. nō eſt
de mente ipſius pape. non enim credidit dominus eugenius
ſcindere ordinem et ſic illa clā ex certa noſtra ſcientia apposita
in dicta bulla non obſtat ex quo nō habuit certam noticiaz ca
pitulorum regule Franciſci. d. eugenius. Et ideo pulchre dix-
it Jo'an. in. c. ij. de ſciſma. ꝙ quotiens ſuperior diſpēſat et ſu
per diſpenſatione fienda vel non fienda premiſit eſſe cognitio
nez tunc videtur diſpēſare faciendū actuz diſpēſatiōis aut nō
pmiſit eē cognitōez ꝛ tūc ſecꝰ ꝑ no. i. c. j. ſi. cōiu. f. ꝛ fac. ꝙ no.
glo. c. i. eta' ꝛ'gli. Nō in pposito noſtro nō apparet ꝙ papa ha
buerit cognitionem capituloꝝ regule. nec ſuper illis capitulis
permiſerit cognitionē et examinationem nec fecit diſpenſatio
nem aliquam ad regulam predictam ſed duntaxat dicit ſe fa-
cere ad fauorem religionis minoruz et eoruz ordinis ē ergo ſe
quitur ꝙ illa clauſula ex certa ſcientia non operatur circa in-
cognita Unde licet dominus eugenius dicat quod ita ſtatuit
et decernit propter fauorem et augmentum fidei et ꝓpter con-
ſeruandam obſeruantiam ipſe ita ſtatuit dummodo non ten-
dat ſua ſtatuto ad ſciſſuram ordinis et regule vt apparet ex ſu
is verbis poſitis inprefatione. et etiam quia ipſe Eugenius
non diſpenſauit ſuper regulam. ergo ſua intentio non fuerit
diuidere regulam et perconſequens de mente Eugenij iſta
bulla non preiudicat ordini et ſic non eſt ſequenda nec tenen-
da cum ſit contra mentem ipſius Eugenij iuxta illud quod
ſcribitur in lege tertia. C. de liberis. preteritis vbi dicitur q̄d
vbi manifeſtiſſimus eſt ſenſus teſtatoris nuſquam interpreta
tio verborum tantū valet vt melior ſenſus teſtatoris exiſtat fa
cit capitulo cum voluntate de ſententi. excommuni. capitulo.
ſi. de preben. capitulo requiris. ij. de appellati. lege cum muli
er. ff. ſolutio. matri. lege. ſcire oportet. §. ſi maxime. ff. de excu.

Et ſic ſequitur quod dicta bulla nõ nocet ordini nec ipſi fran
ciſco nec eius ſucceſſori miniſtro generali et ideo tunc habebit
locũ doctrina glo. que reputatur ſingularis in. l. ſi patronus.
§. patronum. ff. ſi quid in frau. patro. quam glo. bal. in cõſilio
incipiente. filia inſtituta alle. pro aurea facit q volunt bal. in. l.
ſi ex cautiõe. C. de nõ nume. pecu. & bar. in. l. ſi. C. idẽ queſijt
ff. de condi. et de mõ voluit illa glo. q ſi reſcriptum aut diſpo
ſitio non tenet nec tenebunt clauſule contente in illo et ſi reſci
ditur reſcriptum ſcinditur pena in eo appoſita facit. l. f. ff. de
conſti. pecu. q bal. allegat pro ſingulari in. l. ſi abſentis. C. ſi
cer. pe. et percõſequens ſequitur q licet papa voluerit conſer
uare obſeruantiam regularez non tamẽ voluit propter hoc ſcin-
dere ordinem Franciſci et licet ſit fauendum obſeruãcie. non
tamen propter hoc debemus preiudicare ordini. vtrumque enĩ
poteſt recte ſeruari et manu teneri obſeruãtia regularꝫ et vni-
tas ordinis. omnis eccleſia. pagina noui et veteris teſtamen-
ti predicat vnitatez eſſe tenendam et conſeruandaz. et ſuperi-
us eſt dictum et etiã predicauerũt omnes pagani vt firmat ci-
cero in de amicicia et ideo pulchre dixit tex. in. c. ex tenore de
foro compe. q ita ſimus viduis et pauperibus in iuſticia debi
tores q alijs iniuſtitiam facere nõ debemus Ita in propoſito debe
mus fauere obſeruãtie regulari ex qua multa bona proueniunt
vt docet experientia cõtinua. ſed non propter hoc debemus pre-
iudicare ordini et illuz ſcidere et lacerare clamãtem franciſcũ
et dicentem lacerarunt me. pallium meũ tulerunt vt ſcribitur
auctoritate ſuperius allegata. et ita videtur q mens eugenij
fuerit conſeruare veritatem gregis dominici et iſtud eſt veri-
ſimilius vt inquit auerroys et ariſtotiles. ſermones noſtri ſũt
adaptandi reb ſenſatis et intellectu fruentibus vt refert bal.
in rubrica. C. de proba. et in. l. C. de ſeruis fugi. et facit textus
in. l. ſi ita quis in verſi. q nemo ſanus loquetur. ff. de euic. Er-
go iſta bulla non preiudicat ordini et perconſequens nõ eſt am-
plius ſequenda. facit tex. in. §. hijs ita reſpondetur. xxv. q. j. i
verſi. ergo ſancta romana eccleſia extra generalia decreta quo-
dam ſpeciali beneficio indulgere. conſiderata tamen rationis
equitate vt quo ad ea que iuſticie ſunt diſſentire nullomodo

videatur facit capitulo ſunt quidam et in capitulo que ad per
petuam eadem cauſa ꝛ q. et ita debet intelligi quod habetur ī
capitulo litteras de reſti. ſpolia. ꝛ in capitulo propoſuit de cō
ceſ. preben. et in capitulo innotuit de elec. et in cle. j. vt lit. pen
den. et in capitulo per venerabilem qui filiꝭ ſint legitimi. ꝛ in
capitulo ſignificaſti de elec. vnde nulla iuris diuini regula aut
poſitiui patitur. nec eſt vereſimile papam Eugeniuꝫ voluiſſe
ita fauere fratribꝫ de obſeruantia vt diuidere vellet in conſuti
lem ordinem ipſius Franciſci et ideo pulchre dixit textus in
capitulo inſtitutionis. xxv. q. ij. papam non debere ea que ſui
anteceſſores recte ſtatuerunt euertere ſed confirmare. nimis
enim eſt aſperum et precipue bonis ſacerdotum inimicū. que-
piam que bene ſunt ordinata reſcindere et exemplo docere ce-
teros ſua quandoqꝫ poſſe ſtatuta diſſolui. et alibi dicitur cum
romanus pontifex ea deſtruit que anteceſſores ſui iuſte ſtatu-
erunt non conſtructor ſed euerſor fore comprobatur. xxv. q. ij
capitulo ſi ei. et alibi papa ſic dicit. loci noſtri cōſideratio noſ
ammonet ea que ab anteceſſoribus noſtris vtiliter ſtatuta fue
runt non infringere. ſed roborare. xxxvj. q. ix loci noſtri. et eti
am alibi papa dicit ꝙ bene ſemel diffinituꝫ eſt nulla debet ite-
ratione retractari. vj. q. iiij. capitulo quod bene Modo in ꝓpo
ſito noſtro iſta ſacra regula fuit inſtituta a ſpiritu ſācto ī mō-
te auerni per os beati Franciſci et fuit approbata et confirma
ta per honorium tercium. non ergo eſſet rationis aut iuſticie
illam ſcindere. et ideo dicebat beatus Gregorius quod ſicut
indecorum eſt in corpore humano vt alterum menbrum alte-
rius fungatur officio. ita noxium ſimulqꝫ turpiſſimū eſt ſi ſin-
gula rerum miniſteria perſonis totidem non fuerint diſtribu-
ta. et lxix. di. capitulo ſingula ideo ſatis videtur turpiſſimum
apponere ſciſſuram in ordine Franciſci.

Quod Eugenius ſine cōſenſu car dinalium cōfecit. Argumētū xv.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Preterea dicitur in dicta bulla de conſilio et conſenſu noſtro
rum cardinalium quo caſu tenendum vt eſt veritas ꝙ eugeni-
us ignarus capitulorum contentorum in regula nō putauit ap-
ponere ſciſſuram in ordine eodem modo dicti cardinales nō
putarunt apponere ſciſſuraʒ in regula. ideo dicta bulla eſt caſ
ſanda tamꝗ̄ apponens ſciſſuram in ordine ideo non procedit
ſi dicamus quod conſilium et conſenſus dominuʒ cardinaliū
interuenit in huiuſmodi bullam concedendam. ideo nō ſit tūc
neceſſarius tam latus diſputandi campꝰ. Quia tenēdo quod
mens eugenij fuerit ſcindere regulam et ordinem apponendo
duo capita ita vt effectualiter ex bulla colligit tunc latiſſima
datur circa hoc materia latiſſimuſqꝫ campꝰ diſputandi ex eo
quia cardinales qui ſuperant tempore cōtrouerſie mote in au
ditorio diuini principis Nicolai. iiij. predeceſſoris huius mo
derni domini. d. caliꝑti. iij. dixerunt ſe non recordari quod cō
ſuluerint aut conſenſerint egenio in cōcedendo talem bullam
Et circa hunc paſſum qui ſubtilis eſt et pulcher. omni īgenio
animaduertendū quod alteraſſe regulam Franciſci. et appo
ſuiſſe ſciſſuram in ordine illo ſacro cōnumeratur inter ardua.
eſt enim regula Frāciſci ſalutaris toti populo chriſtiano et
multi clariſſimi illius regule et ordinis. viri litteris ſacris ſan
ctimonia miraculis coruſcarūt vt notum eſt in orbe iuxta il-
lud fama eſt notiſſima lex. Scindere ergo illam eſt īter ardua
cōnumerandum et eciam tollere illum ordinem videtur tur-
bari veriſimilis ſtatus eccleſie vt in ſimili dixit glo. ſin. in ca.
per principalem. ix. q. iij. que dicit quod papa non poſſet pri-
uare omnes epiſcopos mundi ex eo quia turbaret vniuerſalē
ſtatum eccleſie ita videtur turbari ſtatꝰ rei veriſimilis eccle-
ſie tollere ordinem illum ſacrum aut forte apponere ſciſſuram
in eo quo caſu videretur quod papa non poſſet quia inde ſu-
peruenirent mala futura in hoc tamen non intendo aperire
os contra poteſtatem ipſius petri. ſed collo meo ſubijtio deci
ſioni ſancte matris eccleſie cuiꝰ deciſiōe viuo et morior. Stat
tamen concluſio ꝙ cōnumeretur inter ardua apponere altera
tionem in regula illa ideſt ſciſſuram. Modo dico quod domi
ni cardinales ſūt ī quaſi poſſeſſione quod dominus papa nō

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

faciat ardua ſine conſilio eoꝝ vt voluit Johannes monac*
in. d. ca. ſuper eo de hereti. libro vj. quod quidem videtur eſſe
de iure veriſſimū quod nō poſſit ardua facere ſine cōſilio eoꝝ
ꝙ ſic oſtendo homo non poſſit eſſe bonus ſine cardinalibus
virtutibus quia ſicut cardinales celeſtes ſunt polꝰ articus et
antarticus ſuper quibus mouetur celum et cardines hoſtium
et portarum ſuper quibus reuoluuntur ſic etiam a ſimili vir*
tutes ille dicuntur cardinales ſuper quibus verſatur tota ho
minis conuerſatio. et eas ſi quis habet dicitur bonus ſimpli*
citer et ſine ipſis non eodem modo domini cardinales nomē
aſſumpſerunt nam ipſi ſunt mundi cardines ſuper quibus to*
ta mundi gubernatio reuoluitur et figitur et ad ipſos ſpectat
ſuſtentare totum pondus gubernationis et motui ipſius. fixū
preſtare fomentum. duobus polis numero. contenta ē celeſtis
natura. et ſufficiunt et ſtabiles immobiles firmant ordinem
motus nec deuiant a loco fixionis generis humani ita elegan
ter dixit Johannes de ligua. in tractatu de bello in nona car*
ta in rubrica an fortitudo ſit virtus cardinalis. Modo in po
ſito ſicut homo non poteſt eſſe ſimpliciter bonus ſine virtuti*
bus cardinalibus ita romanus pontifex non poteſt congrue
regere et gubernare ecclaſiam veriſimiliter ſine ipſis cardina
libusquia totum regimen eccleſie viriſimiliter verſatur ſuper
hijs cardinalibus vnde dicti ſunt a cerdine vt dixit archi. in
capitulo ſacro ſancta. viceſima ſecūda diſtinctione ſicut eniꝫ
hoſtiū per cardinem regitur ſic et eccleſia habet hoſtium ſci*
licet papaꝫ qui eſt hoſtium dei vel eccleſie et etiam hoſtium
habet cardines quibus regitur ſic et eccleſia per cardinales
regitur ſicut ergo hoſtium habet firmitatem ſuper cardines
eodem modo papa ſuper conſilo cardinalinm ergo ſequitur
quod non poterit congrue machinam eccleſie vniuerſalis
ine conſilio cardinalium . quarto qno ad ipſa que ardua ſunt
Kequiritnr ergo quod in arduis papa adhibeat conſilium
cardinalium argumentum enim ab ethimologia eſt validum
in iure. lege prima . ff. de teſta. tu. et. lege. prima de teſtat.
capitulo per veneabilem qui ſi. ſint legittimi filij. ergo cardi

nales ideo ſic dicti et appelati ſunt quia eorum̄ conſilio regit eccleſia ſequitur neceſſario quod papa non poteſt explicare ardua ſine conſilio cardinalium quia ad quid dicerent cardines eccleſie quia quia viderentur habere nomen inane quod eſſe non debet. Nomina enim imponuntur rebus ſecundum ꝓprietatem earum vt inquit ariſtotiles quarto methaphiſice et facit capitu. cum ſecundum apoſtolum de preben. et capitu. ſi cupis .xvj.q.j. faciat pro hoc apertus text⁹ in capitulo anaſtaſius xix. di. in ver. ſi eo quod communicaſſet ſine conſilio epiſcoporum vel preſbiterorum vel clericoruꝫ cuncte eccleſie catholice vbi papa non potuit facere decretum ſine conſilio epiſcoporum vel cardinalium et ſic ibi videtur in indiuiduo. Et ſi dicatur quod ille textus loquitur in facto fidei concedo hoc ergo eſt ſpeciale fauore fidei arg. capi. in fidei fauorem de hereti. libro ſexto. reſpondeo ratio ſpecialitatis eſt quia factū eſt arduum arg. capi. maiores de baptiſ. et capitulo quod de tranſlatione de officio le. ergo ex illo tex. ſumit regula ꝙ vbi factum eſt arduum debet adhiberi conſilium cardinaliuꝫ faciat arg. capi. cum dilicta de confirma. vtili. vbi per idēptitatē rationis exceptio a regula extenditur ad ſimilem exceptioneꝫ et quod ſingulariter voluit Iohan. cald. in capitulo ſenes de teſtibus quod dictum magnifacit dominus abbas in capitu. Iurauit de teſtibus vbi dicit qnod exceptio a regula in matrimonio habet locum in ſponſal. quando eſt eadem ratio accedat ad hoc glo. elegens in dicto capitulo anaſtaſius qui dicit quod papa tenetur requirere conciliū vbi agitur de fide. Ita dicamus in ſimili in facto arduo quod neceſſe eſt requirere cōcilium cardinalium Faciat etiam illud quod in veteri teſtamento ſeruabatur circa hoc illud idem eſt ſeruanduꝫ in nouo teſtamento tex. Habeo expreſſum in dicto capitulo per venerabilem. §. rationibus in verſi. ſane cum deutronomij lex ſeruanda interpretetur vt ꝙ ibi decernitur in nouo teſtamento. Habeat obſeruari. locus eniꝫ quē elegit dominus apoſtolica ſedes eſſe cognoſcitur Sed in veteri teſtamento in hijs que erant ardua ſūmus ſacerdos adhibebat conſiliuꝫ ſacerdotuꝫ leuitici generis nec exprimebat ardua ſine coruꝫ conſilio hoc

decidit ibi textus in ver. ſed quia ſicut in deutronomij contine
tur ſi difficile et ambiguū apud te iudicium eē proſpexeris in-
ter ſaguinem. inter cauſam et cauſam inter lepram et lepram
et iudicij interpretes videris variare venies ad ſacerdotes le-
uitici generis et ad iudicem qui fuerit illo tempore qui iudica
bunt tibi veritatem et facies quecumqꝫ dixerit qui preſunt lo-
co quem elegerit dominus ſequenqꝫ ſ eorum ſententiam Hec
ſunt verba formalia deutronomij relata in. d. §. rationibꝫ Si
cut ergo ſummus ſacerdos in veteri teſtamento iudicabat dif
ficilia et ambigua cum conſilio ſacerdotum leuitici generis ſic
et papa neceſſario tenetur tunc in arduis requirere conſili-
um cardinalium qui ſunt ſacerdotes leuitici Ergo cum pa
pa ibi arguat ex veteri teſtamento ergo arguit ex iure diui-
no vt in capitulo Humanum genus. j. diſti. Ergo ſequitur ꝙ
neceſſario tenetur requirere in arduis conſilium cardinalium
et ſic eſt caſus ſui et melior. de iure decidens iſtum paſſum in
d. §. rationibus. Facit etiam. l. humanum. C. de legi. vbi im-
perator in. l. promulgando diſponit ꝙ ſeruetur forma ibi tra
dita videlicet quod fiat per ſenatores et proceres ſui ſacri pa
lacij et per ipſum principem confirmetur Si ergo imperator
condit legem conſilio ſenatorum et procerum ergo multo for-
tius papa cum conſilio cardinalium nam illud nomen et illā
gloriam habent cardinales ꝙ et quam habebant ſenatores
et patricij vt dicit textus in capitulo conſtantinus. xcvj. Si
cut ergo ſe habent ſenatores ad imperatorem ita ſe habēt car
dinales ad papam et ſic cum imperator promulgat leges no cū
conſilio ſenatorum eodem modo promulgat papa cum con-
ſilio cardinalium per de l. Humanum coniuncto ca. conſtan-
tinus Et ſi oppo. ꝙ illa lex procedit ex humanitate vt ſuperi-
us oppoſui. reſpondendo ꝙ illa humanitas eſt tranſlata in iu
ris diſpoſitionem argu. d. lege humanitatis. C. de impub. et
alij ſubſti. et per reſpectum ad papam inducit quandam de-
centiam et concernit bonos mores et facit quod in ſimili dix-
it baldus in lege omnem. C. ad tercull. de bonis moribus cō
ſeruandis. Faciat etiam quia domini cardinales ſunt capitu
lum eccleſie vniuerſalis vt no. in clementi. ne romani de elec.

Et hoſtien. in capitulo ad liberandam de iude. et baldus in
lege cum multa. C. de bonis que liberis vbi bald⁹ vtitur iſto
modo loquendi quod collegium cardinalium ſit capitulum
eccleſie vniuerſalis facit capi. in nomine domini. xxiij. diſtin.
ſed prelatus non poteſt expedire ardua ſine conſilio ſui capi-
tuli vt in capitulo primo de exceſſi. prela. et in capitulo quali-
ter el. ij. de accuſationibus ergo eodem modo papa ſine con-
ſilijs cardinalium Facit etiam quod habetur xxij. diſti. in ſu.
vbi criſtus contulit petro duas claues per vnum importatur
poteſtas per aliam inportatur diſcretio vt ibi eſt textus ergo
nimirum ſi exercendum clauem diſcretionis vt diſcernat inter
lepram et lepram cauſam et cauſam debeat adhibere conſiliū
cardinalium in arduis decidendis Et hoc ſentit gloſa ibi que
dicit exponendo inter lepram Hoc eſt cauſam et cauſaz et di-
cit ꝙ gracianus alludit ei quod fiebat in lege veteri cum enim
dubitabatur de aliquo an eſſet infectus lepra ducebatur ad
ſacerdotes et ſecundum eorum arbitrium recipiebatur vel eij
ciebatur et allegat dictū capitulum per venerabilem Et ſic vi
detur inferre quod papa quo ad exercerdam clauem diſcreti
onis debet facere vt fiebat olim in veteri teſtamēto in quo ſū
mus ſacerdos requirebat conſilium ſacerdotum quando dif-
ficile et arduum occurrebat. Facit etiam aūc. habita. C. ne fi.
pro pa. vbi dicitur habita deliberatione abbatum ducum pro
cerum et glo. ibi dicit et ſic erit lex ſolemnis: et alleg. d. le. Hu
manum Et ſic ponderanda eſt illa glo. quod imperator pro-
mulgat legem ſolemnem de conſilio ſenatorum et ſic ſentit ꝙ
non eſt de honeſtate immo eſt de ſolemnitate legis ergo multo
fortius papa id tenebitur facere ad quid enim ſtarent domini
cardinales ad latus principis. Facit etiam ratio in conuinci-
bilis. facere ardua cum conſilio ſenatorum tendit ad beatitu-
dinem imperij ita dixit textus in dicta le. humanuz ergo eodē
modo ſi papa facit ardua cum conſilio cardinalium tendit ad
ſalutem et exaltationem eccleſie. ſed papa debet intendere ad
ea que tendunt ad ſalutem eccleſie et omnium fidelium cū ſi-
bi dictum paſce oues meas vt capitulo ſignificaſti de electi.
ergo ꝛc̄ Et maxime quia cum maiori deliberatione fiet et cuz
maiori gratia ipſius dei iuxta illud mathei ſi duo ex vobis vl

tres conueniunt ſuper terram in nomine meo de omni quam-
cumqꝫ pecierint fiet illis a patre meo facit etiam capitulo ec-
cleſia ſenatum habet xvj.q.j.vbi eccleſia habet ſenatum qui
ſunt cardinales vt intelligit illum tex.inno.in capitulo cuꝫ te.
de re.iudi.vbi eccleſia habet ſenatum ſine cuius conſilio ali-
quid non debet facere et ſic videꝛ ibi. caſus formalis pro iſta
dubitatione et faciunt iura multa in quibus papa dicit de cō-
ſilio fratrum.in rebus tamen arduis vt in capitulo primo de
renun.libro ſexto et in capitulo primo de ſciſma.e.li.nec ē di-
cendum ꝙ de gratia papa conſueuit adhibere conſilium car-
dinalium quia non eſt res que conſueuerit fieri de gratia vt
pulchre dixit innocen.in capitulo cum eccleſia ſutri. de cauſa
poſ.et bartolus in l.j.§.hoc interdic.ff.de itine. ac ſꝫ prima.
ergo non eſt verum dicere quod de gratia papa adhibet con-
ſilium cardinalium Facit etiam papa vt bonus paſtor debet
ſequi illud per quod ſalubrius prouidetur eccleſie vniuerſali
Sed requirendo conſiliuꝫ ī arduis ſalubrius prouidet eccle-
ſie vniuerſali ergo ꝛc. Facit etiam quod voluit Johānes mo
nachus in dicto capitulo ſuper eo vbi dixit collegium cardi-
naliuꝫ eſſe in quaſi poſſeſſione vt papa non faciat ardua ſine
conſilio eorum et narrat celeſtinum contuliſſe multas abbati
as et epiſcopatus et alias dignitates ſine conſilio fratrum et
poſtea coram ſuo ſucceſſore ſatis fuit de hoc diſputatum Et
per illam quaſi poſſeſſioneꝫ dicit illas collationes fuiſſe caſſa
tas ꝛ etiam ibi io.mo.dicit inquadā adiect. ꝙ per benedictuꝫ
xi.fuerunt ſuſpēſa que bonifacius abſqꝫ cōſilio fratꝝ dederat
marchionibꝰ quia tangebant ardua licꝫ in illis multa ſtatuta
fuiſſēt iuſta Et iſtam partē ſeqꝛtur.d.ab.in.d.§.rationibꝰ ſ̄pu-
tās illuꝫ tex.ad hoc ſingularē ꝛ etiā ideꝫ voluit in quadā ſua
diſputatiōe īcipiēte epiſ.qdā ī xj.col. ꝛ idē etiā tenuit ī ſpeti.d.
c.ꝑ vene.et facit ſingulare d.bar.ꝙ refert archi.ī d.c.ſūt qdā
q̄ dicūt ꝙ pa.nō pt facere le.gene. ſuꝑ vniuer.ſtatu eccle.ſine
ꝯſilio car.ꝙ dic.d.abb.ī d.ſua diſpu. dicit ꝓbari ī d.§ ratiōi.
idē tenuit d.car.florē.ī repe.c.ꝑ pēdiꝰ d̄ ſen.excō.all.io.mo in
d.c.ſuꝑ eo.idē ad litt.voluit bal.ī d.l.cū mlta vbi d.ꝙ ī ardu.
dꝫ īuenire ꝯſē.car.ꝛ moueꝛ ex eo qꝛ ca.eccl.vniuer. Et etiā cū

dicto Johanne monacho tranſit domin⁹ petrus in d. capitu
ſuper eo Et perconſequens concluſio eſt veriſſima ꝙ papa d-
buit adhibere conſilium cardinalium in re tam ardua et iſtam
puto veriſſimam doctrinam ſalua ſemper deciſione eccleſie
romane cui me humiliter ſubmitto. Et etiam facit. quia papa
dicit ſe adhibuiſſe conſilium et conſenſum dominorum cardi-
nalium vnde preſupponit conſilium et conſenſum fuiſſe adhi-
bitum a dominis cardinalibus. eſt ergo inſiſtendum ſumoge
an interuenitur et opponitur quod ſufficiunt ꝙ duo interuene
rint ad verificandam bullam per. l. vbi numerus. ff. de teſti.
ad quod reſpondeo et dico hoc eſſe erroneum aſſere in iure. ꝙ
quando papa dicit in ſua bulla vel conſtitutione de fratrum
noſtrorum conſilio intelligitur loqui de fratribus collegiali-
ter prout faciunt collegium ad hec allego textum et glo. in ca-
pitulo ſi canonici de officio ordi. libro ſexto vbi hoc tenet do-
minicus per illum textum et glo. ꝙ ſi in actu aliquo dicitur ca-
nonici aliquid fecerunt ꝙ intelligitur capitulariter et in hoc
reprehendit oldra Et fuit reprehenſio originaliter lapi. abba
tis in capitulo ad decimas de reſti. ſpo. libro ſexto vbi dãnat
per illũ tex. d oldra ⁊ alle. ꝯ ol. capitu. eccleſia vulterana de
elec. et facit capitulo cum eccleſia ſutrina de cã. poſ. et ꝓprie
ita dicamus in propoſito noſtro eo ipſo quod papa dicit de
conſilio et conſenſu fratrum noſtrorum intelligitur collegali-
ter prout illi fratres faciunt collegium ꝙ etiam ad oculum de
monſtro nam eo ipſo quod papa appellat cardinales fratres
loquitur de eis vt de collegio quia quidam ſunt dyaconi car-
dinales quidam preſbiteri cardinales et iſtos nõ appellat fra
tres quidam ſunt epiſcupi cardinales et iſtos appellat fratres
Ita no. in capitulo de officio leg. libro ſexto. et ibi dominicus
quando papa loquitur de eis vt de collegio appellat eos fra-
tres ex eo quia cum inter eos ſint aliqui cardinales ideo fit d
nominatio a nobiliori et digniori et ſic eo ipſo ꝙ eos appellat
fratres intelligit collegialiter Ideo in caſu noſtro eos adhi-
buit vt collegiũ. ergo oportet fateri quod illa verba de conſi-
lio fratrum importãt maiorem partem cardinalum prout
faciunt collegiuz et ſic illa verba excludunt duos vel tres car-

dinales Jmmo includunt maiorē partez collegij Sed opoꝛ
tet nunc demonſtrare quod licet ita ſint concepta verba bul
le tamen non interuenit conſilium et conſenſus collegij cardi
nalium Nam cardinales qui fuerunt curia tempoꝛe quo euge
nius conſtituit et decreuit iſtam bullam qui ſuperuixerunt tē
poꝛe quo huiuſmodi controuerſia fuit inter generalem mini
ſtrum et vicarium generalem dixerunt ſe non recoꝛdari quod
interfuerunt et per honeſtatem prudentiſſima eoꝛum domina
tio deponit ſe non recoꝛdari ne per hoc ledatur opi domini
eugenij nam non preſumitur obliuio in eis et alle. allegans di
ctum relatum a baldo in lege preſbiteri. C. de epi. et cleri. vbi
dicit quod ſi teſtis dicit non recoꝛdoꝛ ꝙ puniatur quando eſt
certum quod debet recoꝛdari ſi autez eſt pꝛobabilis cauſa ob
liuionis tunc nō puniretur ſuper quo refert imo. dixiſſe quod
teſtis debet magis recoꝛdari de perſonis et de loco quam de
die vnde quando ſuper tempoꝛe eſt multum excuſabile dictū
teſtis qui dicit ſe non recoꝛdari de tempoꝛe alle. dictum Inno
cen. in capitulo qualiter el. ij. de accu. et licet Baldus idem nō
dicat tamen ibi voluit archi. in capitulo nichilominus. iij. q.
ix. Modo domini cardinales non deponunt ſuper tempoꝛe.
ſed deponunt ſuper ipſo actu et actus eſt arduus ſuper quo
non cadit obliuio Pꝛimo quia non eſt ita antiquum quod in
eo cadat obliuio quia adhuc non ſunt elapſi decē anni et mul
to plus erat recens eo tempoꝛe quo domini cardinales dixe
runt ſe non recoꝛdari quia anni ſunt elapſi quibus ita dixerāt
licet enim tempus . decem annoꝛum dicatur longum tempus
vt in capitulo nulli de rebus eccle. non alie et in cle. e. ti. et in
lege. ij. ff. ſi. ager vectigal. et pꝛeſumatur obliuio in ſpatio de
cem annoꝛum vt in lege peregre. ff. de acq̄r. poſ. et in lege pꝛi
ma. C. de ſeruis fugi. tamen cum iſtud ſit minus tempus non
pꝛeſumitur obliuio cum factum ſit arduum iuxta illud quod
ſcribitur in pꝛimo eneidos manet alta mente repoſitum iudi
cium paridis. Nec domini cardinales deponunt de tempoꝛe
ſed de ipſo actu. et etiam eo magis quia ſepe numero de huiuſ
modi vicario generali dictum fuit quia in derogationem po
teſtatis miniſtri generalis fuerat creatus ideo nulla veriſimi

preſumptio extat quod domini cardinales fuerint obliti de re
tam ardua et tam recenti Ideo preſumendum quod domini
cardinales ita dicunt ſe non recordari ne ita aperto ore teſtifi
centur contra bullam pape ideo perinde haberi debet eorum
teſtificatio ac ſi dicerent quod ipſis inſcijs et ignorantibus il
la bulla emanaúerit et ideo videtur iſtam negatiuaꝫ fuiſſe ſuf
ficienter probatam quod ipſi domini cardinales non interfu-
erunt nec huic bulle conſenſerunt aut conſilium preſtiterunt ⁊
perconſequens iſtud eſt. veriſſimum quod Eugenius inſcio
collegio dominorum cardinalium illam bullam conſtituit et
per viam legis et conſtitutionis concedere huiuſmodi bullaꝫ
ſine collegij conſilio et conſenſu res fuit ardua et ad hoc facit
glo. ſolem. in capitulo tertio de proba. que dicit ꝙ probatur
conceſſio non fuiſſe facta per capitulum eo ipſo quod canoni
ci qui interfuerunt in capitulo teſtificantur quod quotiens fu
it factus ſermo in capitulo de illa conceſſione non fuit obten-
ta quia tunc eſt probata negatiua. Ita dicamus in ꝓpoſito ꝙ
eo ipſo quod domini cardinales dicunt ſe nõ recordari quod
conſenſerit in conſtitutione illius bulle et ſi conſenſiſſent veri
ſimile eſt ꝙ recordarentur vt eſt dictum probata eſt iſta nega
tiua quod ipſi non conſuluerint Sequitur ergo ꝙ non habi-
ta deliberatione collegij cardinalium dicta bulla emanauit ⁊
per conſequens non potuit Eugenius rem tam arduam face-
re inſcio collegio cardinalium et cum apponitur quod papa
ita aſſerit ergo ita eſt preſumendum. Et quia illa ſolemnitas
potuit interuenire tempore conſtitutionis dicte bulle arg. gl.
le. j. C. de fide. inſtru. et iure haſt. ſiſti. libro decimo ad hoc re
ſpondeo et eſt ante omnia ponderandum diligenter.

Eugenius mandauit bullam in ſua vita nullatenus publicandā.

Quia preſupponitur quod Eugenius mandauit illam bullam
non debere publicari donec durauerit vita ipſiꝰ Eugenij vn-

de conſiderandꝫ eſt quod ſi ita eſſet quod bulla illa emanaſ
ſet de conſilio et conſenſu cardinaliꝫ non eſt veriſimile quod
dictus eugenius mandaſſet illam bullam non publicari ex eo
quia cum conſenſu et conſilio cardinalium res geſta non pre-
ſumitur ita male geſta quod papa nollet quod publicaretur
quia preſumptio eſt quod mature et penſate ſtatuta et ordina
ta fuerit per roman. pontifi. et domnos cardinales maxime
quia per viam conſtitutionis et legis emanauerit illam bul-
lam non debere publicari In vita ſua quod domini cardina-
les dicunt ſe non recordari videtur iſta eſſe veritas quod de
conſilio et conſenſu cardinaliꝫ . bulla illa non emanauerit . ⁊
iſta coniunctio multarum preſumptionum ad probandꝫ cer
tum actum eſt a iure permiſſa vt eſt gloſa aurea in le. ij. in pri.
ff. de excu. tu. et in capitulo accedens el. ij. vt lite. non pte. et l.
iij. §. eiuſdem. ff. de. teſti. et bartolus in lege prima. §. Itē cor
nelio. ff. de queſtio et bartolus in lege ſicut . C. de proba et di-
ctus antonius in capitulo veniens et ibi Jmola de teſti. mo-
derni in capitulo cum cauſam et in capitulo iij. loco de proba
Et etiam conſidero quia ex quadam bulla dicti eugenij. com
memorantis conſtitutionem fratrum per illum fratrem anto
nium de ruſconibus generalem euidentiſſime colligitur decla
ratio ad bullam ſequentem factam poſtea hoc modo in dicta
bulla eugenius commemorat fratrem antonium de ruſconibꝫ
conſtituiſſe vicarium generalem in qua dicitur h modo d. no-
ſter Eugenius de ſalute et conſeruatione fratrum ⁊c. ſua ſerit
michi cum mandare poſſit aſſiſtentibus reuerendiſſimis pa-
tribus ſancte romane eccleſie cardinalibus videlicet tarenti-
no credo ita cumano morienſi et firmano et de alijs cardina-
libus nullam facit mentionem Et ſic apparet quod illa bulla
emanauerit aſſiſtibus illis quattuor cardinalibus nec alios
commemorat Ex qua bulla datur intellectus optimus et cō-
cors ad iſtam bullam poſtea ſecutam quia licet dicat et con
ſenſu de aſſenſu fratrum noſtrorum cardinalium quod con-
ſideratio qnod cardinales qui nunc viuunt dicunt ſe non
recordari poſſe vt ſuperius eſt dictum quod iungendo .
iſta inſimul videtur quod quattuor duntaxat cardinales

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

nales interfuerunt et non plures quia cum in precedenti bul-
la dicatur de quattuor et cardinales qui nunc viuunt dicunt
ſe non recordari et per conſequens non interfuerunt vt ſuperi
us oſtenſum. ſequitur quod intelligitur de illis quattuor dun
taxat et iſto modo iſta bulla concordat cum alia. Et hoc mo-
do ſaluatur ꝙ habetur in clemen. litteris. de proba. quod pa-
pa dicat verum quod de conſilio fratrum conſtituit dictam
bullam quia intelligitur de illis quatuor cardinalibus expreſ
ſis in bulla in qua fit mentio de fratre antonio de ruſconibus
et ſic apparet manifeſte ꝙ non interuenit conſilium et conſen
ſus collegij venerandi domi. cardina. et perconſequens non
tenuit talis bulla Et etiam poteſt dici vt iam ſuperius dixi ꝙ
poſito non tamen conceſſo quod de conſilio collegij cardina-
liuꝫ emanauerit nichilominus intentio eorum fuit ſublimare
ſacram religionem minorum et non apponere ſciſſuram in or-
dine vt ſuperius fuit dictum.

Bulla Eugenij ſubrepticia comprobatur.

Argumentum xvi.

Preterea preſupponitur in puncto quod ad inſtantiam et pe-
titionem ipſorum obſeruantium talis bulla fuit procurata et
ab tenta quo caſu licet papa in dicta bulla dicat ex ꝓprio no-
ſtro motu rc̄. tamen ſi in veritate doceri poteſt quod ad inſtā
ciaꝫ petentis emanauit videretur quod talis motus proprius
nichil operatur et non excluderet ſubreptionem et mouetur
ex pulchro dicto bar. in lege omnes populi. ff. de inſti. et iur.
vbi dixit quod conſtitutio debet eſſe generalis vt lege prima
ff. de. ll. in dicto. §. erit autem lex. pone inquit quod conſtitu-
tio eſt concepta verbis generalibus et tamen conſtare poteſt
quod in odium alicuius preſentati facta eſt ſtabitur verbis ip
ſius conſtitutionis generalibꝰ decidit. quod nō. ideo pulchre

dicebat domin⁹ abb. in dicto capitulo paſto. §. j. de offi· dele.
·vt ſupra retuli quod licet papa in ſuo reſcripto dicat ex certa
noſtra ſcientia. tamē tunc dicitur ex certa ſcientia facere quan
do fuit certificatus de omnibus que potuerunt eum remoue⁊
re a conceſſione facta Ita dicamus in ꝓpoſito quod licet pa⁊
pa dicat ex ꝓprio noſtro motu et certa noſtra ſcientia nichilo⁊
minus ſi poteſt doceri ꝙ in veritate ad petitionē et ſupplicati
onem alterius illud fecit ſtabimus veritati eodem modo qn̄
apponit ex certa noſtra ſcientia ſi in veritate non fuit certifica
tus de omnibus que potuerunt eū remouere a conceſſione fa⁊
cienda ergo ſequitur quod talis bulla poteſt dici ſubreptícia
Ideo attenditur veritas nā vt p̄clare ſcribitur apud Eſdram
prophetam. ij. iij. ix. et x. cap. Ueritas vincit veritas valet et
in valeſcit et ineternum viuit et optinet in ſecula ſeculorum. c
conſuetudo viij. di.

Quomodo huius bulle extracto res conſcientiā deſuper timuerūt

Et ideo vt preſupponitur in puncto quidam magnus religio
ſus de ipſis fratribus obſeruantibus. Jacobus de zongelis
ſibi fecit conſcientiam de procuratione et ſolicitudine quam
geſſit erga impetrationem dicte bulle. nec eſt credendum q̄d
talis religioſus falſum dixerit arg. c. j. de oper. no. nun' et ei⁹
quod voluit glo. in capitulo expedit. xij. q. j. et hoſti. in capitu
lo finem litibus de dolo et contu. et maxime quia fuit ſollicita
tor ad impetrandū bullā ergo ſtabitur dicto ſuo. ar. l. teopō
pus. ff. de dote preleg. coniunctis ſupradictis preſumptiōibꝫ
quia Eugeni⁹ voluit quod nō publicaretur in vita ſua et car⁊
dinales dicunt ſe nō recordari conſuluiſſe pape conſtitutione
dicte bulle Et ex hoc tollitur cū dicit ꝙ per vnicū teſtē nō da
tur probatio ſufficiens vt. li. iuriſiurandum. C. de teſti capit.
licet. coti. cum ſi. quia illud eſt veruꝫ quando eſt vnicus teſtis
Sed quando ſunt alie. coniecture tunc bene ſufficiūt vt in. c.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſi de ſucceſ. ab inte. et ꝙ no. bal. capitulo j. al. in rubrica. de cõ
tro. inueſti. et ſcribentes omnes in lege ad monẽdi. ff. de iure
iu. et in capitulo ſi. e. ti. et glo in d. lege ij. ff. de excu. tu. et cum
apponit quod talis bulla. fuit publicata pluribus annis cer-
te iſtud non eſt verum quia talis bulla. fuit i eſſe deducta An
no xvj. pontificatus eugenij. M. cccclvj. nõ videtur ꝙ euge-
nius vixerit pluribus annis. poſt xvi. annum ſui pontificatꝰ
et ſic ſequitur ꝙ in vita eugenij non fuit publicata pluribus
annis. poſt mortem vero eugenij poſito ꝙ de dicta bulla fuiſ-
ſet habita noticia non tamẽ ſequitur ergo fuit publicata. pub
licatio enim debet eſſe ſolemnis vt dixit textus in capitulo j.
de poſtu. prela. in ℣. ſolemniter edatur et publice promulget et
maxime quia dicta bulla emanauit per viam legis conſtituti-
onis et eſt contra formam legis. vt fiat cum hoc quod nõ pro
mulgetur et publice edatur. iuxta no. per ſcribentes in. capitu
lo cognoſcentes de conſti.

Quod ſub generali miniſtro nõ habetur materia diuagandi.

Preterea iſta bulla eſt ſurrepticia. dicitur enim in bulla quod
tolletur materia vagandi quaſi ſentiat quod habendo vnicũ
generalem miniſtrum fratres ipſi obſeruantes vagabantur et
ideo conſtituendo vicarium generalem eo modo quo conſti-
tuitur. tollitur illa materia vagandi iſtud non videtur verum
ponamus ante maximos in hac religione viros qui omni ſãc
timonia coruſcarũt vt de ſtupendo viro fratre antonio de pa-
dua eius ſanctitas mirumĩmodum apud omnes extollitur va
gabatur ne obediendo vni ſoli ſucceſſori franciſci q̇ eſt gene-
ralis miniſter: et eodem modo eſt ſciendum de beato Bernar
dino et depredictis pluribus alijs dicti ordinis minoꝝ fratri
bus omni ſanctitate laudabilibꝫ. qui ſub vnico miniſtro gene
rali viguerunt et tamen vt videmus nullam habuerunt ma-
teriam vagandi. quid de inclito illo Beato ludouico: eſt pro-

fecto cuiuſuis reprehenſione dignuz aſſerere et narrare rama. pontifi. quod datur materia vagandi ſtare ſub generali miniſtro et tollitur materia vagandi ſi detur general' vicarius et optimi obſeruatores fuerũt beatiſſimi viri ludouicus antonius bernardinus et plures alij et tamen ſub generali miniſtro humiles et obedientiſſimi fuerunt et per conſequẽs talis bulla redditur ſurrepticia Quid enim dixerĩ quod ſub obedientia generalis miniſtri fuerunt predicti et alij viri ſanctiſſimi. Nunc vero ſub illo ad ulterino capite vicario. nemo ĩſigni ſãctate coruſcat: Certe ſatius fuit. pudenter alienos ſequi et verecunde. q̃ʒ arrogantur et impudenter ꝓpriũ habere vicarium. vt alludã ad illud Hiero. de platone. ʒaſius.

Aliud argumentum quod generalis miniſter eſt verus eorũ prelatus dato quod nõ ſit obſeruãs.

Preterea ſi opponatur vt opponitur quod iſti fratres obſeruãtes merentur maiora expreſſis in bulla nec merentur habere prelationem non obſeruantiũ ſupra ipſos obſeruantes. circa hoc eſt diligenter animaduertendum ex eo: quia neſcio videre quo ſpiritu opponatur iſta exceptio ſi fundant opponentes iſtam exceptionem ſe ſuper bulla certe ipſi ſunt in errore ex eo quia papa nõ fũdat ſe in cõſtitutione dicte bulle ſuper non obſeruantia miniſtri generalis. quinimo dico quod papa habilitat et approbat ipſum generalem miniſtrum ſupra ipſum vicarium generalem quo ad verba primo appellat illum vicariuz preſupponit alium eſſe principalem Secundo papa eum facit ſuperiorem liquet quo ad verba quia mandat miniſtro generali vt eum confirmet iſtud eſt ſignum prelationis Item ꝑmittit ꝙ generalis miniſter viſitet perſonaliter per ſeipſũ vicarium viſitatio arguit ſuperioritatem et eugeni⁹ facit miniſtruz generalem capacem prelationis ſupra ipſum generalem vicariuz obſeruantẽ Et ſic aſſumere fũdamẽtũ ꝙ general' miniſter

quia non eſt obſeruans non habet nec habere debet prelatio-
nem ſupra obſeruantes eſt dicere contra ipſam bullaꝫ allegat
imo etiam eſt expreſſe ſequi bohemicam perfidiam et hereſiꝫ
qui dicitur quod regens qui non ſeruat precepta. vel ſit in pec
cato mortali debeat priuari regimine vide Ene. Siluium in
tracta. bohe. Quinimo taliter opponẽtes cõmittit ſacrilegiuꝫ
quia dubitare an is dignus ſit queꝫ imperator elegit eſt ſacri
legium vt dicit tex. in. l. diſputari. C. decrimine. ſacrile. cum
ergo papa facit habilem ipſum generalem miniſtruꝫ ad prela.
habendam ſupra ipſum vicarium generalem fruſtra dubitaꝛ
ſi nõ obſeruans regulam poſſit eſſe prelatus eorum qui regu
lam ſeruunt Item negatur quod generalis miniſter non obſ
uet regulam Beati Franciſci. doceant ergo opponentes vt. l.
doce. C. de re. ven. capi. cum ſuper de conceſ. preben. cum ſi.
Quinimo eſt reprehẽſione dignũ opponere contra paternita-
tem generalis miniſtri quod non obſeruet regulam Franciſci
Item dato non tamen conceſſo quod generalis miniſter non
obſeruet regulam tamen ex quo tolleratur in prelatura eſt ſi-
bi parandum iuxta doctrinam dominicam mathei xxiij. cap.
ſuper cathedram moyſi ſtant ſcribe et phariſei. Omnia enim
quecumqꝫ dixerint vobis ſeruate et facite. ſecunduꝫ vero ope
ra eorum nolite facere. Dicunt eniꝫ et nõ faciunt alligant one
ra grauia et importabilia et apponant et imponunt in hume-
ros hominum. digito autem ſuo nolunt ea mouere Omnia ve
re opera ſua faciunt vt videantur ab hominibus Ideo appa-
ret quod prelatus eſt infidelis vel falſam doctrinam predicat
deſinit eſſe prelatus. Sed pro malis operibus non ſecunduꝫ
mandatum veritatis dominice. Si ergo papa et vniuerſalis
eccleſia tollerat generalem miniſtrum in officio. et deus ipſe
Franciſcus glorioſus etiam tollerant cum non ſit hereticus
aut infidelis nec falſam doctrinam predicat. quare non dig-
nantur fratres vocari de obſeruantia tollerare ſucceſſorẽ frã-
ciſci et ſequi mandatum iheſu xpi potius enim deberent ſum
mas preces porrigere deo immortali vel vt ipſum generalem
miniſtrum deducat ad meliorem frugem Et ad obſeruantiã
regularem vel vt ipſum tollat de vita et puideat de religioſo

obſeruante vt in ſimili notant ſcribentes de papa ꝙ ſi eſt mal⁹ debet eccleſia orare vel ꝙ faciat ipſum reduci ad meliorez vitam deus ipſe īmenſus vel vt eum tollat de vita et non debuerunt inſtare ꝙ ponatur ſciſſura in illa ſacra regula Franciſci vel etiam debebant inſtare ſi ita eſſe putabant ꝙ reuerendus pater generalis non obſeruat illam ſacram regulam et ita poterant probare ꝙ remoueretur ab officio et iſtud fuiſſet laude dignum q̄ʒ venire contra regulaʒ et illam ſcindere in plura capita contra omnem iuris diſpoſitionem nec eſt credendum ꝙ paternitas miniſtri generalis qui omni ſanctimonia eſt pleniſſimus non obſeruet regulam Franciſci glorioſi Et ꝑter hoc papa in ſua bulla ſe non fundauit ſuper nō obſeruantia miniſtri generalis nec etiam predicti fratres obſeruantes hoc appoſuerunt freti doctrina tex. in .c. pleriqʒ boni viri tacent q̄d probare non poſſunt. ij. queſtione. vij. Et ex iſtis oritur concluſio manifeſta ꝙ dicta bulla ꝓduxit. nouam ꝓlem in ordine Franciſci et poſuit ſciſſuram in ordine et finaliter non preiudicat officio et prelationi miniſtri generalis.

Reſponſio ad occaſiones

Reſtat nunc reſpondere ad argumenta ſuperius adducta in contrarium Non obſtat primū argumentū duʒ dicitur ꝙ papa poteſt apponere duo capita et duos epiſcopos in eodem epiſcopatu. ergo multofortius in ordine Franciſci quia reſpōdeo primo hoc non eſſe verum ꝙ apponit duo capita in eodeʒ epiſcopatu quia tunc faceret mōſtrum quia īmo vnus ſtat vt caput ⁊ alter vt vicarius ita dixit glo. ordinaria in dicto cap. non tamen eſſet diſpoſitio contra naturam et contra oīa iura Ergo eodem mō non potuit apponere duo capita in ordine Franciſci Item papa in iuribus allegatis incōtrarium mot⁹ fuit ad ponēdū duos epiſcopos in epiſcopatu ex cauſa ardua Valerius enim epiſcopus erat nimis ſenectute grauatus ⁊ cito putabatur moritur⁹. et ideo ꝓuidit de Auguſtino viro mirabili qui merebat̄ accedere et apud eū eſſe coadiutor. Eodeʒ

modo de ariminenſi epiſcopo qui erat dolore capitis graua-
tus vnde conſtabat de cauſa neceſſaria. Ideo papa appoſuit
duos epiſcopos in epiſcopatu. modo in caſu noſtro papa rea
liter et effectualiter fecit duo capita in illo ordine ſacro. p̄mo
remouit omnē poteſtatē miniſtro generali ſupra fratres vaca
tos de obſeruantia et illam cōtulit generali miniſtro illoꝝ ob
ſeruantium. et licet eum appellet vicarium. tamen reuera et ef-
fectualiter eſt miniſter generalis vt ſuperiꝰ eſt oſtenſū et iſtud
non potuit facere papa quia cū diſpoſitio monſtruoſa contra
ius naturale. Itez quia in caſu noſtro non eſt cauſa ita vrgēs
et euidens vt fuit in caſu valerij et Auguſtini Item quia cau
ſa caſu illo erat euidens et non erat aſſerta et procurata vt in
caſu noſtro et etiam ſurrepticia quia ſurreptum fuit romano
pontifici dum dicitur ꝙ tollitur materia vagandi vt ſuperiꝰ
fuit oſtenſuz Et ſic ratio nō procedit aparietate caſus Augu
ſtini Nam reuerendo miniſtro generali non aſſignatur iuſta
cauſa priuandi euz poteſtate ſuper omnes fratres ſancti Frā
ciſci collata ſibi ab ipſo franciſco et confirmata per romanos
pontifices Et ſic non poteſt argui de vno ad reliquum quia
ſeparatus eſt caſus lege papinianus exuli ff. de mino. ad idem
eſt lege fi. et ibi Bar. ff. de calū' le. naturalit. §. ff. d̄ aqr. poſſ.
Itē qꝛ mēs pape vt ſuperiꝰ dixi nō fuit diſponere ꝯ regulaz
Franciſci. et dedita fuit ad exaltandum regulam minoꝝ ergo
ꝛc̄. Item quia illa iura debēt intelligi quando de cōſilio col-
legij cardinalium illud fieri debet vt eſt ſuperius demonſtra-
tum Hic vero non interuenit conſilium et conſenſus collegij
cardinalium vt dictum eſt ergo ꝛc̄. Item non intendo dero-
gare in hoc conſilio. poteſtati romano pontificis Et pone ꝙ
dominꝰ eugeniꝰ potuerit diſponere vt indicta bulla diſpoſu
it nichilominus produxit nouam prolem in eccleſia et appoſu
it ſciſſuram in regula Franciſci. que ſciſſura etate noſtra non
videtur fuiſſe appoſita niſi per dominum Eugenium iſtud eſt
indecens vt membra diſcedant a capite vt in capitulo non de
cet. duodecima diſtinctione. Ergo et per conſequens res eſt
cōuertenda ad ſuam priſtinam naturam per modernū roma-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

norum pontifici. argu. capitulo ab exordio. triceſimaqnin-
ta diſtictione. cum ſi ⁊c. Eſt enim regula reducenda ad ſuam
ſolitam vnitatem quam beatus Franciſcus nutu ſpiritu ſãcti
tradidit non enim lacerandus eſt ille ſacer ordo qui maximos
in eccleſia dei pontifices produxit et plurimos eminentiſſime
ſcientie magiſtros genuit et plurimos mirabili ſanctimonia
ſũmis miraculis claruiſſe ex illo ſacro ordine teſtis eſt eccle-
ſia vniuerſalis et omnis ſub vnico Franciſci generali ſucceſ-
ſore claruerunt Nec obſtat dum dicitur quod vnus eſt vicari
us quia ad iſtud apparet reſponſio ſuperius quia eſt quoddã
velamentum non tamen ſufficiens quia reuera eſt miniſter ge
neralis quo ad illos obſeruantes. nec obſtat cum dicitur q̄d
ſuperior tenetur diſpenſare quando cauſa eſt vrgens quia in
caſu noſtro papa non diſpenſauit ex nulla parte bulle apparet
quod papa diſpenſauerit Et nota bulla augenij non eſt diſpē
ſatoria Immo per viam conſtitutionis et legis ſtatuit et de
creuit vt in ea apparet et ſic per modum ſciſſure ſtatuit vica-
rium generalem elegendum et cetera. Et ſic papa alterauit re
gulam Franciſci et poſuit iſtos fratres de obſeruantia in eſſe
ſeparato ab ordine Franciſci Nec obſtat cum dicitur quod
interuenit conſenſus et conſilium cardinalium ex eo quia in
bulla hoc atteſtatur Dominus Eugenius quia ſatis apparet
reſponſum ſuperius. Et etiam apparet ex altera bulla quod
non interuenerunt niſi quattuor. qui non faciunt collegium
cum nõ ſint maior pars collegij cardinalium Ergo et cetera.
Et quia cardinales in quorum conſilio res illa fienda erat di
cunt ſe non recordari quod eoruʒ conſilio facta fuit nec eſt ve
rum quod preſumatur obliuio ex duobus. Primo quia res
eſt ardua et eſt recens vt ſuperius dixi. Nec etiam ob. quod
ſint ſenes quia Immo maior pars dominorũ cardinalium
et eciaʒ pene omnes ſunt iuuenes. nec ſũt ita ſenes vt tradãt
obliuioni arduas res et recentes per eos geſtas nec ſunt illi
ſenes de quibus loquitur ſeneca declamator Nec eſt verum
ꝙ iſta ſit res intricata immo eſt res expedita et ante oculos
dñoꝝ cardinaliũ quotidie rememorata ⁊ pene om̃s viſitant

curiam et limina petri et pauli et predicant fratres dicti de ob
ſeruantia. Nec obſtat ꝙ bulla iſta continet cauſam piam et ſa
lutarem orbi chriſtianoꝝ. quia iſtud nobis nõ cõſtat aliter q̃
aſſertionem factam in bulla, et hoc eſt verũ dummõ tendit ad
exaltationez religionis minoꝝ ita ꝓprie loquitur bulla et illa
fuit mens eugenij et cardinalium ſi qui interfuerunt. Sed vt
ſuperius eſt oſtenſum dicta bulla ponit ſciſſurã in ordine ꝛ no
uam ꝓlem producit et priuat ordinem a ſua vnitate ergo ꝛc.
Item quia iam apparet ꝙ apponuntur cauſe que nõ ſunt vere
cum dicitur. tollitur materia vagandi ex quibus verbis clare
apparet ꝙ illa verba nõ ꝓceſſerũt de ꝓprio motu pape ſed nar
rata fuerunt per ſupplicantes: vt ſuperiꝰ fuit oſtenſũ ergo ꝛc.
Item poſito quod eugenius ex iuſta cauſa motus fuerit ad ſic
ſtatuendũ ꝙ an ſit verũ apparet ex ſuperioribꝰ dictis. tñ iſtud
inficiari non potest ꝙ appoſuerit ſciſſurã in ordine et nouam
prolem ꝓduxerit Nec obſtat cum allegat doctri· hoſti. in dic
to capitu. poſtolaſti quia cõmuniter per doc. ẽ reꝓbata Nec
obſtat cum dicitur ꝙ papa poteſt ardua explicare ſine cõſilio
cardinalium quia iura allegata incõtrariũ ſunt fortiora ꝛ ma
gis ſtringunt et doctores moderni cõmuniter ſequũtur iſtam
partem vt fuit bal. domi' cardinal' zabarella. Jo an. mo. lau.
abb. domi. Pe. de ancha. et etiã q2 ita fuit ſeruatũ infacto. tẽ
pore celeſtini cõferẽtis multas dignitates ſine cõſilio collegij
cardinalium que omnes fuerunt ex hoc ꝑ ſucceſſorez reuocate
Item videmus ꝙ papa quotidie ita facit et minime mutanda
ſunt que certam interpretationẽ habuerunt. l. minime. ff. de le
cum ſi. et nichilominꝰ an papa poſſit explicare ardua ſine cõ
ſilio cardinalium me ſubijtio deciſioni ſancte matris eccleſie
quia alias vellem apponere os in celum. et nichilominꝰ caſus
videtur apertus indicto capitulo per venerabilem. §. rationi
bus. Nec ob. cum dicitur vbicumq̃ papa ſenunciat vel nar
rat geſta a ſe preſumitur ita eſſe quia ſuperius fuit reſponſuz
in argumentis factis pro iſta parte Nec obſtat cuz dicitur ꝙ
dicta bulla emanauit vt redderetur ſecura ab aduerſitate reli
gione minoꝝ quia iſtud non videtur ꝓcedere ex eo quia licet
iſti obſeruantes ſtent ſub obedientia generalis miniſtri nõ ta

men ꝓpter hoc inſurgit aduerſitas impediens regularem ob-
ſeruantiam nunquid damnabitur in generali miniſtro per fra-
tres modernos de obſeruātia illud quod per antiquos obſer-
uantes huius ordinis fratres tolleratum extitit vt de antonio
paduano. ludouico inclite domus Francie nato. bernardino
ſenenſi loquamur qui mirabili ſanctimonia coruſcarunt et re-
gulam Franciſci artiſſime obſeruant. Nec tñ hͦ ſpurcū abho-
minabile vt ita loquar propoſitū habuerūt ſe a iugo Frāciſci
eximere. nec illud odioſum verbuꝫ plenum ſuperbie et ampullo-
ſi tumoris ſcilicet obſeruantie aſſumpſerunt. zaſius. Item di-
citur in bulla vt remoueatur ꝙ efficit eſt ne verum hoc per vi-
uere ſub ſucceſſore Franciſci colorato confirmato per papam
eſt officiū et nocere religioni minorum et poſtea dicitur in bul-
la et nil remaniat ꝙ retrahat ipſos fratres a ſalubritate pro-
poſiti. mirandum longe eſt quod viuere ſub obediencia et re-
gimine miniſtri generalis Impediat eos a propoſito eorum
ſalutari et poſtea dicitur aut vllatenus robur ſacre religionis
impediat et ſic aſſeritur ꝙ impeditur robur ſacre religionis.
ſubici generali miniſtro ſimilia verba in dicta bulla poſita ſūt
que videntur deuiare ab omni maturo intellectu deus glorio-
ſus dirigat iudicantem ad viam veritatis. Nec obſtat cum di-
citur ꝙ ſicut dominus ciuitatis debet augmentare ciuitatem
et replere eam bonis ciuibus eodem modo papa debet auge-
re fidem et orthodoxam et implere eam religioſis in obſeruā-
tia regulari viuentibus quia hoc concedo veriſſimum Ideo
dominus eugenius conſtituit dictam bullam ad augmentum
religionis fidei ꝛc̄. quia ad hoc reſpondeo quia longa eſt ad-
miratio ſi ꝓpter omnia iſta bona. et meliora futura eugeniꝰ ita
ſtatuit ſcirem libenter quare mandauit ꝙ illa bulla non publi-
caretur in vita ſua et quare eam fecit in extremo anno ſui pō-
tificatus et etiam non conſtituit tempore eo quo ille frater an-
tonius de ruſconibus ſuaſione pape conſtituit vicarium. cer-
te ſiniſtra ſuſpitio oritur ex hoc. Item iſta ſunt aſſerta nō ſūt
probata vt dictum eſt Item vt ſuperius oſtenſum fuit reuera
iſta bulla emanauit ad ſupplicationem et nō motu proprio vt
ſuperius fuit dictum. ergo oportet verificare omnia iſta aſſer

ta Item licet ita ſit ꝙ omnia iſta bona proueniant ex hoc ꝙ eligatur vicarius generalis ita vt in bulla continetur (non ta-
men concedo) nichilominus producitur noua proles fratrū aliena a mera regula Franciſci per conſequens alterata eſt illa regula et ſciſſa quod nullo modo roma. pontifex pati de-
beret. Nec obſtat cum dicitur turpe eſſe prelatum non obſer
uantem habere prelationem ſupra obſeruantes quia ad hoc reſpondeo primo hoc non probatur ꝙ pater generalis nō ſit obſeruans Secundo papa in dicta bulla ſua ſe nō fundat ſu-
per hoc. imo certo caſu conſtituit ipſum miniſtrum generalē ſupra ipſum vicarium generalem obſeruantem ergo ꝛc. Itē quia contraria procedunt in prelato infideli et falſa predican
te et huiuſmodi non eſt miniſter generalis nec eſt verū ꝙ ſint diuerſe profeſſiones niſi ex dicta bulla bene videntur eſſe di-
uerſe profeſſionis fratres nominati de obſeruantia fratribus ſancti Franciſci ex quo dominus Eugenius alterauit illam regulam vt ſuperius eſt oſtenſum Nec obſtat cum in bulla di
citur ſuadentibus et conſulentibus ſuaſionis noſtre ꝓpoſitū. Quia reſpondeo ꝙ propoſitum pape fuit exaltare religionē minorum et illud conſuluerunt ipſi profeſſores et probi viri ī theologia ſed iſta bulla videtur apponere ſciſſuram in ordine et iſtud non ſuaſerunt illi probi viri Nec etiam eſt veriſimile quod voluerunt ſuadere pape ſciſſuram in regula. et produ-
ctionem noue prolis in regula Franciſci. Nec obſtat cum dici
tur ꝙ oritur quedam pactio ideo iſti fratres ſancti Franciſci ſeruent pactum quia ad hoc reſpondeo ꝙ non potuerunt illi probi viri preiudicare regule Franciſci vt in capi. delictum ꝑ ſone de regu. iur. lib. vj. Nec etiam interuenit ꝯgregatio toci-
us capituli generalis ordinis beati Franciſci ad ſic ſucceden
dum ergo ꝛc. Nec obſtat cum dicitur ꝙ in bulla papa dicit ſe per experientiam didiciſſe ꝙ ex electione vicarij generalis pa
ratur quies fratribus obſeruantibus. tollitur materia vagan
di preſtatur opera ſacris ſtudijs quia ex iſtis verbis ſequitur quod viuendo ſub obedientia generalis miniſtri non paratur quies fratribus obſeruantibus Item preſtatur eis materia vagandi mirum eſt. ꝙ certe caro et ſanguis ſibi hoc reuelauit

et non ſpiritus. et dominus eugenius homo fuit et errare po-
tuit vt in. c. nos incompetenter. ij. q. vij. dominus iudicans ꝓ
iuſticia ſua bene conſiderabit ſi ex experientia dominus Eu-
genius iſta in veritate potuerit adiſcere licȝ ita aſſerat et ido
dicendum eſt ꝙ domino eugenio iſta narrata fuerunt a ꝓcu-
ratoribus conſtitutionum huius bulle ꝙ ꝛc. Nec obſtat cũ di-
citur ꝙ dicta bulla emanauit ꝑ viam conſtitutionis et legis ⁊
ꝑconſequens preſumitur ꝙ iuſta de cauſa emanauerit iſta bul
la. quia ad hoc reſpondeo ꝙ iſta non eſt lex generalis lȝ ema
nauerit ꝑ viam ꝯſtitutionis tamen non eſt conſtitutio genera
lis ꝙ eſt de natura legis. iiij. di. erit aut lex. Secundo licet ꝑ
modum legis emanauerit tamen potuit ad peticionem alteri
us ſtatui et in odium alterius vt in l. j. ff. de doli. except. et vo
luit bar. in. d. l. oĩs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. et ita fuit in caſu
noſtro quia in puncto ꝓſupponitur ꝙ quidaȝ obſeruantiſſim⁹
dicte obſeruantie pater aſſeruit ſepcuraſſe illam bullam ꝙ ꝛc
Nec ob. cum dicitur ꝙ iſta bulla non inducit aliquid de no-
uo ſed iſtud fuit iam inductum ꝑ conſilium conſtancienſe et ꝑ
martinum. quia ad hoc reſpondeo ꝓmo fuit derogatũ conſti-
tutionibꝫ cõcilij conſtancienſis ꝑ ipſum martinun. v. ⁊ ſic cuȝ
in dicta bulla fit mentio de martino in hoc reperitur ⁊ conpre
henditur ſurreptio quia martinus derogauit illis conſtituti-
onibus Item ſit ita ꝙ concilium conſtancienſe ita ſtatuerit ⁊
martinus confirmauerit licȝ in bulla eugenij colligatur ꝯtra
rium inquãtum in ea dicitur deinceps vt ſuperi⁹ fuit oſtenſuȝ
nichilominus illi poſuerunt ſciſſuram in ordine Franciſci et
conſtituerunt nouam ꝓlem ꝙ eodem modo corruerunt ille cõ-
ſtitutiones vt corruit dicta bulla eugenij. Item quia nõ repe
ritur ꝙ ante bullã conceſſam ab Eugenio dicti fratres conſti
tuerunt ſibi vicarium et ideo in bullaꝫ dicit̃ deinceps. ꝙ ſeq̃tur
ꝙ non habuit ortũ electio vicarij generalis añ bullaȝ eugenij
Et poſito ꝙ ortũ habuiſſet tamen fuit reuocata ꝑ martinum
et etiam quia non erat ĩ virili obſeruantia electio ipſi⁹ vicarij
Nec obſtat. cũ dicit̃ ꝙ iſti nõ ſint obſeruãtes et debent ꝓuari
cõmodo ⁊ ꝓlatione quia agãt ⁊ ex ꝑiant̃ ꝯ ipm miniſtrũ quia
eis reſpõdebit̃ ꝑ ipſum generalẽ miniſtrũ ⁊ eis fiet iuſticie cõ-

plementū. Nec. ob. ſi dicat͛ erūt ꝗ menbrum putridum et inu-
tile i ordine franciſci ipſi obſeruātes ꝗ quotidie ꝟtutib9 predi
catiōib9 ⁊c̄. clareſcūt Ad h̄ reſpōdeo ꝙ nō merent͛ eſſe aut dici
menbrū putridū imo vtilem pariūt fructū i ordine Frāciſci ⁊
in ſancta fide. ſūt enī exaltandi ⁊ honorādi et miniſter genra
lis ex ſua prudentia diſcretiōe ⁊ ſua ſapiētia ꝓuidebit ſuis cō
uentib9 et ſuis prouīcijs ꝑficiēdo ipſis guardianos cuſtodes
miniſtros ⁊ ſimiles de eoꝝ ſimilib9 obſeruātib9 ponet enī fra-
tres obſeruātes ꝗ ſcient alios regere et docere ad guardiana
t9 officia et ſimilia ⁊ fiet vnū ouile et vn9 paſtor et vn9 domi
n9 vna dom9 tunica indiuidua et icōſutilis in illo ſacro ordi
ne Et ex predictis cōcludo ex bulla predicta eugenij ſeꝗ ſciſſu
ram in ordine Franciſci et ſeꝗ nouā ꝑlis productionem et il-
lū vicariū generalem dici miniſtrum generalem ex bulla euge
nij nec eſſe vicariū miniſtri generalis. Cōcludo eccleſia illam
bullam ex mente eugenij nullo modo preiudicare miniſtro ge
nerali Et proteſtor ꝙ ſi aliquid dixerim ꝙ repugnaret ꝑceptis
et deciſionib9 et ſacroſancte romane eccleſie et ſanctiſſimi do
mini noſtri domini pape et ſacri collegij dominoꝝ cardinaliū
illud reuoco et annullo et cancello. Et pro nullo et cancellato
habeo et haberi volo ex nunc et ſemꝑ me ſubijciens deciſioni
ſacro ſācte eccleſie romane Laus deo domin9 Andreas bar-
batia ſiculus vtriuſ ꝗ iuris monarcha .

G. B. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE

S·C·F·C·N·M

nunc

Sebastiani S·F· Miegij à Bestlz:

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Hunc librum monasterio Divi Ettonis vulgò
Ettenheimbmünster per legatum donavit Prænobilis
et strenuus D. Franciscus Egon Reich ab altdorff
Satrapa Ettenheimensis qui die 16tâ 8bris anno 1724
piè in Domino obdormivit. requiescat in pace. amen

Litr: a. q. 358.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg